

Povijest u javnom prostoru grada Koprivnice

Ivančan, Ivana

Master's thesis / Diplomski rad

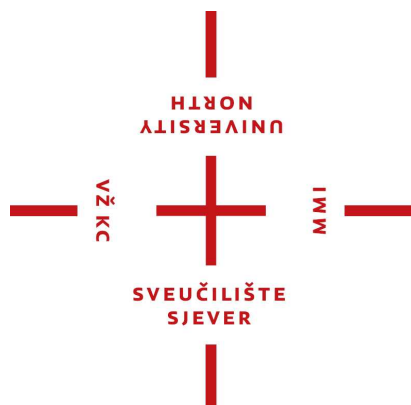
2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:948017>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**Sveučilište
Sjever**

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Diplomski rad br. 4_NOVD_2019

Povijest u javnom prostoru grada Koprivnice

Ivana Ivančan, 0551/336

Koprivnica, rujan 2019.

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

STUDIJ diplomski sveučilišni studij Novinarstvo

PRISTUPNIK Ivana Ivančan

MATIČNI BROJ 0551/336

DATUM 11.9.2019.

KOLEGIJ Povijest u javnom prostoru

NASLOV RADA Povijest u javnom prostoru grada Koprivnice

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU History in the public space of Koprivnica

MENTOR Magdalena Najbar-Agičić

ZVANJE izv. prof. dr. sc.

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc. dr. sc. Željko Krušelj
2. doc. dr. sc. Lidija Dujčić
3. izv. prof. dr. sc. Magdalena Najbar-Agičić
4. doc. dr. sc. Gordana Tkalec
- 5.

Zadatak diplomskog rada

BROJ 4_NOVD_2019

OPIS

Ovaj se diplomski rad bavi manifestacijama povijesti u javnom prostoru grada Koprivnice. Kako bi se utvrdilo koje se manifestacije povijesti nalaze u javnom prostoru grada Koprivnice, obrađeni su spomenici, kulturna baština i nazive imena ulica i trgova. Iz njih se željelo doznati što je to poželjno u Koprivnici, a što nije, čime se stanovnici Koprivnice identificiraju te kako je promjena vlasti utjecala na sve ono što je do danas ostalo.

Radom se nastoji odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Koji su povijesni ostaci i kulturna baština prisutni na prostoru grada Koprivnice?
- Koji su događaji iz povijesti važni za kulturu sjećanja u Koprivnici?
- Kako je kulturno nasljeđe integrirano u turističku ponudu grada?
- Koje su ličnosti zastupljene u imenima ulica i institucija u Koprivnici?
- Kako su promjene vlasti, odnosno političkih režima utjecale na manifestacije povijesti u javnom prostoru Koprivnice?

ZADATAK URUČEN

13.9.2019.

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

M. Najbar-Agičić

**Sveučilište
Sjever**

Odjel za komunikologiju, medije i novinarstvo

Diplomski rad br. 4_NOVD_2019

Povijest u javnom prostoru grada Koprivnice

Studentica

Ivana Ivančan, 0551/336

Mentorica

Magdalena Najbar-Agičić, izv. prof. dr. sc..

Koprivnica, rujan 2019.

Predgovor

Mijenjanjem političke vlasti, a sukladno ideologiji koju vladajući zastupaju, često dolazi do izmjene vrednovanja povijesti, odnosno vlast provodi vlastitu politiku povijesti. Rezultat politike povijesti su promjene manifestacija povijesti u javnom prostoru. U javnosti se pojavljuju spomenici i različita obilježja koja ponekad izazivaju kontroverze. U okviru nastave kolegija Povijest u javnom prostoru uvidjeli smo da bi se i u Koprivnici mogli nalaziti takvi spomenici te je to bio još jedan poticaj za obradu ove teme. Željeli smo, stoga, saznati što se sve nalazi u javnom prostoru grada Koprivnice te što iz toga možemo zaključiti o politici povijesti koja je taj prostor oblikovala, kao i to bi li se Koprivnica jednog dana mogla pronaći u središtu medijskih napisa vezanih uz spomenike i spomen-područja koji se nalaze unutar grada.

Ovom prilikom želim zahvaliti Draženu Ernečiću, višem kustosu u Muzeju grada Koprivnice, koji mi je tijekom stvaranja ovoga diplomskog rada bio stručni suradnik te mi uvelike pomogao u pronalaženju spomenika na području grada Koprivnice, kao i u prikupljanju svih za rad potrebnih podataka.

Sažetak

Ovaj se diplomski rad bavi manifestacijama povijesti u javnom prostoru grada Koprivnice. Kako bismo saznali što se to sve nalazi u javnom prostoru grada Koprivnice, prikupili smo građu i obradili smo spomenike, kulturnu baštinu i nazive imena ulica i trgova. Iz tih smo podataka željeli doznati što je to poželjno u Koprivnici, a što nije, čime se stanovnici Koprivnice identificiraju te kako je promjena vlasti utjecala na sve ono što je do danas ostalo.

Povijest u javnom prostoru grada prisutna je preko spomenika kulture. Kao važan segment koprivničke povijesti ističu se oružana i bedemi, temeljni ostaci renesanse, odnosno nekadašnje koprivničke utvrde što je važan segment koprivničke povijesti. Isto tako, to su temelji na kojima je nastao Renesansni festival, koji je primjer kako se povijest može reflektirati na kulturne priredbe i prikazivati kako je izgledao jedan dio povijesti Koprivnice. Što se kulturne baštine tiče, danas nalazimo objekte koji su se nekada nalazili unutar utvrde te su mnogi od njih danas pod zaštitom Ministarstva kulture. Oni čine dio povijesne baštine stanovnika grada.

Politikom povijesti u javni su prostor unesena spomen-obilježja kojih danas na prostoru grada Koprivnice nalazimo mnogo te ona potječu iz različitih povijesnih razdoblja. Ipak, kada su u pitanju spomenici, dominantni je narativ Domovinski rat, koji je zajednička točka najvećem broju postavljenih spomenika.

Imenovanje ulica i trgova još je jedan segment u kojem vidimo odraz povijesti. U Koprivnici su ulice imenovane prema osobama koje su važne cjelokupnu hrvatsku povijest, prema zaslužnim Koprivničancima ili pak prema zemljopisnim pojmovima, a među njima ima i naziva ulica koji se spominju od 19. stoljeća te su se zadržali sve do danas. Valja naglasiti i da smo prilikom istraživanja o imenovanju ulica i trgova uočili nekoliko valova imenovanja uzrokovanih političkim promjenama.

Ključne riječi: politika povijesti, Koprivnica, spomenici, trgovi, ulice, kulturna baština

Summary

This MA thesis engages with manifestations of history in a public space of Koprivnica. To find out what in the public space of Koprivnica is connected to history, we have collected material and processed the monuments, cultural heritage and names of the streets and squares.

The aim was to find out what is preferable in Koprivnica and what is not, what do residents of Koprivnica identify with and how changes of authority influenced what is left in public place of Koprivnica until now.

History in the public space is visible in cultural monuments. An important segment of Koprivnica's history are the city walls and armory, fundamental remains from Renaissance. In other words, these are parts of former Koprivnica's fortress which is an important part of its history. Those are also basic elements used for the creation of The Renaissance Festival, which is an example of how history can be reflected on cultural shows as well as what a part of Koprivnica's history looked like. When it comes to cultural heritage, there are objects that used to be in the fortress and today many of them are protected by the Ministry of Culture. They are part of historical heritage of citizens of Koprivnica.

Politics of history brought a number of memorials to the public space, originating from different parts of history. However, when it comes to monuments, the dominant narrative is the War of Independence, which is the link between the most of the situated monuments.

Giving names to streets and squares is another element in which history can be reflected. Many streets in Koprivnica are named after people that have an important part in Croatian history in general, then there are streets that are named after persons important for Koprivnica, some of them are named by geographical terms. In the end, some street names first appeared in the 19th century and we can still find them in Koprivnica. While searching for names of streets and squares, we have also seen few waves of names influenced by the political changes.

Key words: politics of history, monuments, squares, streets, cultural heritage

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Povijest Koprivnice	3
2.1. Nastanak Koprivnice	3
2.2. Koprivnica u 19. i 20. stoljeću	4
3. Grad Koprivnica.....	7
3.1. Povijesni sadržaji u životu i turističkoj ponudi grada	12
4. Spomenici / spomen-obilježja.....	19
5. Imenovanje ulica	31
5.1. Valovi imenovanja ulica	31
5.2. Kategorizacija svih imena ulica	32
5.3. Ulice nazvane po Koprivničancima	35
5.4. Imena ulica prema ličnostima od nacionalnog značaja i ulice imenovane prema zemljopisnim pojmovima.....	44
5.5. Analiza imena ulica i trgova	50
6. Imenovanje institucija	54
7. Zaključak	55
8. Literatura.....	58
9. Popis slika.....	61
10. Popis tablica.....	63

1. Uvod

Svako mjesto ima svoju povijest nastanka i razvoja. Na sva su utjecala povijesna zbivanja i na svjetskoj, ali i na državnoj i lokalnoj razini. Važno je poznavati povijesna zbivanja koja su utjecala na naše mjesto i što je danas zbog tih povijesnih zbivanja ostalo, odnosno na koji način povijest utječe na identitet mjesta i njegovih stanovnika. Međutim, važno je isto tako suočiti se s činjenicom da se stanovnici nekog mjesta neće uvijek složiti s onim oko čega se treba sjećati i što je potrebno obilježavati. Dolazak neke političke opcije na vlast u suštini često znači da će pripadnici te opcije prikazivati samo povijesne činjenice koje njima odgovaraju i povijesne činjenice koje se uklapaju u njihovu ideologiju. U skladu s time dolazimo do pojma politika povijesti. Politika povijesti način je na koji politički akteri koriste povijesna zbivanja u definiranju onog što je bitno u javnosti, onog što je dominantni narativ, kao i kolektivnog sjećanja te se pritom ne propituje točnost interpretacije, već je bitno da takav prikaz povijesti služi identifikaciji javnosti. Iz prošlosti se biraju pojedini elementi u nekom kontekstu, a to dovodi do stvaranja sjećanja koje se njeguje. Ipak, događa se da nema suglasnosti oko toga koji bi se elementi, događaji i osobe trebali isticati. U svakoj politici povijesti važno je na što se stavlja naglasak, a samim time i kako se prezentira u javnosti (Prema: Najbar-Agičić 2018: 12-13).

Dakle, politika povijesti važna je za svaki narod jer način prikaza povijesti daje uvid kako je povijest prezentirana. Politika povijesti prezentira se na razne načine, a jedan od načina prezentacije politike povijesti bit će prikazan i u ovom diplomskom radu. Preciznije, rad se osvrće na spomenike, kulturnu baštinu i imenovanje ulica i trgova. Na temelju toga ukazuje se što se pamti i na koji način se što pamti, s obzirom na to da svaka politika ima elemente na koje stavlja naglasak i koje usađuje u kolektivno sjećanje. Kada je to postignuto, vlast posjeduje kontrolu nad javnosti, odnosno radi što joj je u interesu kako bi provodila vlastitu politiku.

Upravo iz tog razloga dolazimo do pitanja što se sve nalazi u javnom prostoru grada Koprivnice, odnosno do pitanja kako se povijest u gradu prezentira. Pritom treba uvidjeti koji dio povijesti se ističe i postoji li dio povijesti koji se nastoji zanemariti. Također, valja uvidjeti iz kojih povijesnih razdoblja potječu spomenici koje u gradu nalazimo te zašto su upravo oni važni za povijest Koprivnice. U konačnici valja uvidjeti koji su to elementi povijesti za koje se smatra da ih je važno pamtit i na koji se način oni pamte.

Uz sve to, neizostavna je i kulturna baština, iz koje se također može uvidjeti što se tijekom povijest događalo u Koprivnici i kako su te povijesne okolnosti dovele do nastanka brojnih građevina od kojih je dio danas i pod zaštitom Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Kulturna

baština osnovni je element turističke ponude, a s obzirom na to da je povijest grada Koprivnice puna povijesnih zanimljivosti koji često padaju u zaborav, povijesni je narativ više nego pogodan za promoviranje turističke ponude grada. Stvaranjem priče iz povijesnih činjenica, okolnosti i u konačnici prikazivanjem tih elemenata na terenu, može se prikazati i svaki dio povijesti koji nije tako nametljiv. Time bi se u jedan danas tako važan element kao što je turizam, uključilo cijelo područje grada.

Imena ulica i trgova posebno su zanimljiva zbog toga što u velikom broju nose imena umjetnika, političara i drugih koji su od nacionalnog značaja ili su pak na neki način od velikog značaja za Koprivnicu. Vezano uz potonje, zanimalo nas je što su to oni učinili za Koprivnicu da bi ulice ili trgovi danas nosili njihova imena. Isto tako, među imenima koprivničkih ulica nailazimo i na imena drugih povijesnih ličnosti te nas je također interesiralo postoji li ikakva povezanost između njihova djelovanja i grada Koprivnice. Na posljetku, zanimljivo je pitanje kako je tekao proces imenovanja i preimenovanja ulica i trgova tijekom povijesti.

Ono čime ćemo se u ovom diplomskom radu baviti jest promatranje svega što se nalazi u koprivničkom javnom prostoru, a to uključuje: spomenike, spomen-ploče, biste, pilove, imena ulica i trgova te kulturne baštine. Temeljna pitanja na koja želimo odgovoriti su: što se to danas u javnom prostoru grada nalazi i koji je dominantni narativ, odnosno koji su sve dijelovi povijesti u javnom prostoru najzastupljeniji. Također, rad se bavi pitanjem koji su dijelovi povijesti za grad najvažniji i u kojem su se razdobljima pojavili u javnom prostoru. Jednako tako, razmatra se kako su različite političke vlasti utjecale na sve ono što je u povijesti prikazano te kako se ta prikazana povijest mijenjala s promjenama političke vlasti. Također, rad se bavi pitanjem što je to danas na ulicama Koprivnice poželjno, a što nije i kako se sam grad Koprivnica i Koprivničanci odnose prema povijesti svoga grada. Na koncu, rad razmatra i što elementi prisutni u javnom prostoru govore o kulturi sjećanja u našem gradu, odnosno o politici povijesti lokalnih vlasti i drugih aktera aktivnih na tome polju.

U ovom diplomskom radu polazi se od hipoteze da politika vodi glavnu riječ kada je u pitanju prikaz povijesti u javnom prostoru te da se prikazuje samo ono što odgovara nositeljima vlasti i političke moći. Isto tako, što se tiče imenovanja ulica i trgova, polazimo od teze da se ulice u većem broju slučajeva imenuju prema istaknutim političarima. U radu se zastupa stajalište da cjelokupni javni prostor najprije podliježe političkom djelovanju dok ostali kulturni i društveni ostaci povijesti ne dolaze do izražaja niti ostvaruju svoju kompletnu funkciju u javnom prostoru grada Koprivnice.

2. Povijest Koprivnice

Koprivnica je grad u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i središte je Koprivničko-križevačke županije. Obuhvaća, osim Koprivnice, još osam prigradskih naselja: Bakovčice, Draganovec, Herešin, Jagnjedovec, Kunovec Breg, Reka, Starigrad i Štaglinec. Ime je dobio po riječi Koprivnici, koje se prvi put spominje u povijesnim izvorima 1272. godine. Status slobodnog i kraljevskoga grada Koprivnica je dobila 1356. godine. Koprivnica je danas jedno od najvažnijih središta sjeverozapadne Hrvatske. Što se tiče gospodarstva, u Koprivnici prednjači prehrambena industrija, ali tu je i farmaceutska, drvna i papirna industrija. Osim toga, Koprivnica je poznata i po sportskim klubovima. Najpoznatiji su koprivnički klubovi NK Slaven Belupo i ŽRK Podravka, međutim zastupljeni su i ostali sportovi.

2.1. Nastanak Koprivnice

Prvi pronađeni materijalni ostaci na području Koprivnice sežu u kameno doba, ono što je važno napomenuti kako područje karakterizira nestanak stanovništva u antičko doba. Početkom naseljavanja područja Koprivnice može se smatrati 568. godina, kada su, kako piše Pavleš, Langobardi otišli u Italiju i prepustili Panoniju Avarima i Slavenima (Pavleš 2007: 90). Važno je napomenuti da je Koprivnica nastala na prostoru srednjovjekovne zapadne Slavonije i zato će se nadalje u radu spominjati prostor Slavonije (Prema: Pavleš 2007: 90). Nadalje, u 8. stoljeću područje Panonije zauzimaju Franci, a potom je uslijedilo razdoblje naseljavanja Mađara, koji su znatno utjecali na područje na kojem se danas nalazi Koprivnica.

Koprivnica dobiva status slobodnog kraljevskog grada 1356. godine. Točnije, kralj Ludovik I. Anžuvina 4. studenog 1356. godine u diplomi ističe: „Zato želimo sadržajem ove isprave da dođe do znanja da smo, htijući naše vjerne građane i stanovnike Koprivnice – s namjerom da se poveća njihova vjernost i broj (stanovnika) poput drugih kraljevskih gradova – ukasiti kraljevskim slobodama i milostima. (...) Da se od sada unaprijed rečena Koprivnica smatra slobodnim i glavnim kraljevskim gradom, a njezini građani neka se za vječna vremena vesele niže otpisanim izborima slobode po običaju gradečkih građana.“ (<https://koprivnica.hr/o-koprivnici/dan-grada-koprivnice/>) U 14. je stoljeću Koprivnica bila jedno od najvažnijih hrvatskih središta Slavonije. Sredinom pak 15. stoljeća dolazi do rušenja Kamengrada. Kamengrad je tvrđava koja je bila smještena na području gdje se danas nalazi Starigrad, prigradsko naselje grada Koprivnice, a srušena je tijekom feudalnih borbi. Naime, 15. je stoljeće u Koprivnicu donijelo neke promjene te tada dolazi do slabljenja centralne vlasti kralja. S druge pak strane, dolazi do jačanja vlasti pojedinih feudalaca, njihovih međusobnih borbi i rušenja

Kamengrada (Planić-Lončarić 1984: 11). O samom Kamengradu će više biti rečeno kasnije u radu.

Usljedilo je burno 16. stoljeće u kojem u Koprivnici, zbog prodora Turaka, dolazi do gradnje utvrde. Kako navodi Planić-Lončarić: „Produbljuju se jarci, pojačavaju linije gradskog zida, ruši se župna crkva sv. Nikole jer smeta radovima oko poboljšanja obrambene moći utvrda“ (Planić Lončarić 1984: 11). Iako je sama utvrda bila slaba, Turci nikada nisu osvojili Koprivnicu. Okolica utvrde bila je opustošena, građani su se borili sami, a vlastela koja je ostala unutar zidina ulagala je svoja sredstva kako bi ojačala zidine naselja i utvrđenog dvora (Prema: Planić Lončarić 1984: 11). Nakon toga dolazi i do gradnje objekata vojnih namjena unutar same utvrde, gradnje oružane i škole. Svakako treba napomenuti kako upravo tijekom 16. stoljeća Koprivnica postaje središtem kapetanije i zbog toga u Koprivnicu dolazi financijska pomoć, koja se koristi kako bi se modernizirala utvrda. Zaključno možemo istaknuti da je 16. stoljeće za Koprivnicu, zbog turskih provala, bilo teško razdoblje.

Tijekom 17. stoljeća dolazi do smirivanja opasnosti od Turaka, zbog slabljenja Osmanskog Carstva. Godine 1606. sklapanjem Žitvanskog mira, Koprivnica prestaje biti na samoj granici s Osmanskim Carstvom. Tada je granica pomaknuta iz Čazme u Ilovu što je Koprivnici omogućavalo sigurniji razvoj (Slukan Altić 2003: 64). Iz tog razdoblja ostala nam je uglavnom sakralna arhitektura, no i pokoja građevina drugačije namjene. Tako u samom središtu Koprivnice nalazimo pivnicu upravo iz tog razdoblja. 18. stoljeće donosi stabilizaciju situacije i početak novog razvoja grada. U 18. se stoljeću nastavlja gradnja današnjeg središta Koprivnice, spominju se kapelice, a grade se i crkve.

2.2. Koprivnica u 19. i 20. stoljeću

U 19. stoljeću dolazi do razvitka i širenja Koprivnice što je zahtijevalo određene preinake u izgledu samoga grada. Možemo reći kako su 19. stoljeće obilježila dva događaja koji su imali velik utjecaj na formiranje Koprivnice kakva je ona danas, a to su rušenje utvrde, čiji su bedemi bivali preprekom u širenju grada i izgradnja željeznice.

Za novi plan grada, a kasnije i za formiranje ulica važno je bilo upravo rušenje utvrde. Razlog rušenja bio je gospodarski i demografski rast Koprivnice. Kako navodi Slukan Altić: „Trend ubrzanog prostornog i demografskog rasta Koprivnica osobito će intenzivirati prema sredini 19. stoljeća, pa će već 1857. godine Koprivnica s 3224 stanovnika prerasti i Križevce (2144) i Bjelovar (2787)“ (Slukan Altić 2003: 91). Kuće su se sve više gradile izvan utvrde. Vojne vlasti sve do 1860-ih gradu Koprivnici nisu davale ovlasti ni za intervencije na bedemima. Tek tada

započinje rušenje utvrde i početak stvaranja Koprivnice kakvu danas vidimo. Na mjestu dijela nekadašnjih bedema uređen je park u središtu grada. Upravo su u tom dijelu grada koji se nekada nalazio unutar utvrde danas u najvećoj mjeri zastupljeni objekti kulturne baštine.

Nadalje, 1870. godine dolazi do izgradnje željezničkog kolodvora i pruge Zagreb – Budimpešta, što će Koprivnici donijeti razvitak. Jedini problem koji se tada javio jest činjenica da je željeznica izgrađena daleko od jezgre grada. Valja napomenuti i da su u Koprivnici postojale tvornica ulja, svilana, ciglana, paromlin.

Početak 20. stoljeća dolazi do „zlatnih godina u razvoju grada“ (Kolar Dimitrijević 2009: 10). Tada je funkciju gradonačelnika obnašao Josip Vargović, koji je rješavao gospodarska i komunalna pitanja te je ulagao u školstvo i osnovao banku. Godine 1913. Vargovića na vlasti zamjenjuje Josip Kamenar, koji brojnim odlukama usporava razvoj grada. Početkom 20. stoljeća došlo je i do izgradnje nove željezničke pruge prema Virovitici i Đurđevcu. Nakon Prvog svjetskog rata pa sve do 30-ih godina, pak, nastupa gospodarska stagnacija.

Razdoblje Drugog svjetskog rata na Koprivnicu je ostavilo traga. Tu je potrebno spomenuti prvi ustaški logor u Hrvatskoj u prostorima ranije zatvorene tvornice „Danica“. Vezano uz događaje Drugoga svjetskog rata, potrebno je spomenuti „Podravsku republiku“. Riječ je o razdoblju na prijelazu 1943. i 1944. godine, kada su partizanske snage osvojile prostor od Varaždina do Virovitice. Ta „Podravska republika“, međutim, bila je kratkog vijeka, jer su već nakon tri mjeseca ustaše ponovo osvojili Koprivnicu. Mnogi Podravci odbijali su odlaziti na ratišta izvan svog mjesta. Isto tako, većina su bili pripadnici ili simpatizeri HSS-a te su se bojali poslijeratne komunističke vlasti, zbog mogućih revolucionarnih mjera (Prema: Šadek 2016: 156). Spomenimo i kako u ta tri mjeseca postojanja „Podravske republike“ dolazi do stvaranja brojnih organizacija koje definiraju politički, društveni i kulturni život Koprivnice (Prema: Feletar 1988: 388). Za Koprivnicu najteža bitka, koju u konačnici dobivaju ustaše, vodi se 1944. godine. U toj bitki bilo je uhićeno tridesetak građana te su tijekom nje na Bilogori bila uništavana sela (Feletar 1988: 394). Paralelno s tim događanjima, na svjetskoj razini, fašisti počinju neminovno gubiti i bliži se kraj Drugog svjetskog rata. Koprivnica je oslobođena u svibnju 1945. godine.

Poslijeratno razdoblje Koprivnice obilježila je komunistička vlast koja je, već tada, provodila svoju politiku povijesti. Mnoge ulice mijenjaju stare nazive te im bivaju dodijeljeni nazivi prema imenima narodnih heroja, a utjecaj komunističke vlasti vidi i u, primjerice, lokalnom listu *Glas Podravine*, koji je u potpunosti pod njihovom kontrolom. Osim političkih zbivanja, imamo i onih

gospodarskih. Veoma je važno spomenuti razvoj poduzeća „Podravka“ koje doživljava svoj gospodarski uzlet i postaje najvažnijom karikom koprivničkoga gospodarstva.

Nakon promjena na prijelazu 1980-ih i 1990-ih, dolazi do Domovinskog rata. U Koprivnici je postojala vojarna Jugoslavenske narodne armije koja se predala 30. rujna 1991. godine. Osnovana je 117. brigada Hrvatske vojske, no ona prestaje postojati 1992. godine pa Koprivničanci u ratu sudjeluju u okviru drugih postrojbi. Koprivnica je u Domovinskom ratu, za razliku od nekih drugih hrvatskih gradova, izbjegla teška stradanja, no ipak je bila potencijalna meta agresora. Početkom rata dolazi do mobilizacije stanovništva, a veliki uspjeh bio je i mirna predaja koprivničke vojarne iz ruku JNA-e u ruke hrvatskih vojnika. Kao što je spomenuto, Koprivnica nije doživjela teška stradanja, ali je osim sudjelovanja vojnika iz Koprivnice u borbama diljem zemlje primala i značajni broj izbjeglica.

3. Grad Koprivnica

Grad Koprivnica danas ima 198 ulica i trgova. U središtu grada nalazi se Zrinski trg na kojem je smještena i gradska vijećnica, a pored trga smješten je i glavni gradski park. Trg je bogat povijesnim zgradama, s obzirom na to da je i u počecima razvoja modernoga grada upravo tamo bilo njegovo središte. Oko središta grada šire se stambena naselja koja se postupno uključuju u Koprivnicu.

Značajna sakralna arhitektura izgrađena je tijekom 17. stoljeća, no brojne su građevine do danas i srušene. Iz tog razdoblja ostala je franjevačka crkva sv. Antuna Padovanskog koja je dovršena 1685. godine. Nešto ranije, između 1675. i 1680. godine, podignut je i novi zidani samostan dok je do tad postojao samo drveni. Simbolično, ali i vjerojatno zbog položaja, franjevačka crkva sv. Antuna Padovanskog nalazi se u Franjevačkoj ulici. Crkva je pravokutnog tlocrta s trostranim završenim svetištem (Feletar, Fischer, Karaman i dr. 1986: 93). Valja napomenuti da su franjevci, iako su u jednom povijesnom razdoblju iz Koprivnice nestali, na kraju povratili svoje posjede te su se u grad ponovno vratili.

Slika 3.1. Crkva sv. Antuna Padovanskog

Župna crkva sv. Nikole nalazi se vrlo blizu crkve sv. Antuna Padovanskog, točnije, nalazi se odmah pored glavnoga gradskog parka. Crkva sv. Nikole izduženog je pravokutnog tlocrta te je vezana uz župni dvor i sakristiju. Na prostoru današnje crkve sv. Nikole, prvotno je bila izgrađena crkva sv. Marije. Tamo nalazimo i kapelu Žalosne Majke Božje od Grantule, koja je izgrađena na prijelazu iz 17. u 18. stoljeće. Nalazi se u Ulici Ante Starčevića, neposredno pored zgrade „Podravke“.

Tijekom 18. stoljeća izgrađena je i župna crkva Blažene Djevice Marije u Močilama, danas dijelu grada Koprivnice. Riječ je o baroknoj crkvi uz koju dolaze i pripadajući sakralni namještaj: oltari, propovjedaonica i pričesna ograda. To je još jedna u nizu crkava iz razdoblja baroka koja se, uz potrebne arhitektonske zahvate, nije mijenjala do danas.

Pored navedenih crkava, u sakralne objekte Koprivnice valja ubrojiti kapelu sv. Florijana, koja se nalazi odmah pored stare bolnice i pravokutnog je jednobrodnog tlocrta. Odmah do kapelice, nalazi se pil Tužnog Krista. Što se tiče same kapelice, izgrađena je u neogotičkom stilu u drugoj polovici 19. stoljeća. Zanimljivo, ovo je nova kapelica sv. Florijana koja je zamijenila trošnu kapelicu sv. Florijana, ranije smještenu na drugom mjestu, na Florijanskom trgu po čemu je trg i dobio ime.

U Koprivnici se nalazi i pravoslavna crkva sv. Trojice. Smještena je pored glavnoga gradskog parka te ima pravokutni jednobrodni tlocrt, na istočnom dijelu završen velikom polukružnom apsidom (Feletar, Fischer, Karaman i dr. 1986: 97). Izgrađena je krajem 18. stoljeća i to izvan utvrde. Osim pravoslavne crkve, valja spomenuti i nastanak pravoslavnog groblja, koje također pripada povijesti javnog prostora. Naime, pravoslavno se groblje prvi put spominje 1788. godine, čime uviđamo da je ono nastalo nešto ranije no što je izgrađena pravoslavna crkva.

Kapela sv. Duha nalazi se na gradskom groblju. Ta kapelica također ima pravokutni jednobrodni tlocrt, kao i ostale kapelice na području Koprivnice. Sama kapelica izgrađena je u 19. stoljeću. Točnije, gradnja je započeta 1872. godine, a završena je 1873. godine. Kapelica je izgrađena u duhu neostilske arhitekture te je zamijenila dotadašnju drvenu kapelicu.

Koprivnička sinagoga izgrađena je 1875. godine u Svilarskoj ulici, a kako navodi Slukan Altić, radove je izvodila graditeljska poduzetnička obitelj Reš iz Koprivnice. U svojoj povijesti, sinagoga nije bila samo židovski hram, već i zatvor, tvornica i skladište. Ministarstvo kulture zaštitilo je sinagogu kao kulturno dobro, a 2011. godine započeta je njena obnova. Važno je još napomenuti kako je Gradsko vijeće grada Koprivnice 24. travnja 2018. godine na 9. sjednici donijelo odluku o preimenovanju sinagoge u „Koprivnička sinagoga – kulturni centar prim. dr. Krešimir Švarc“. Napomenimo i kako je dr. Švarc bio istaknuti koprivnički liječnik i počasni građanin Koprivnice koji se angažirao na istraživanju povijesti Židova o čemu je objavljivao stručne radove.

Osim sakralnih objekata, spomeničku baštinu Koprivnice čine i objekti druge namjene. Prva gradska vijećnica izgrađena je na današnjem Trgu dr. Leandera Brozovića u 17. stoljeću. Kasnije je ona postala zgradom Muzeja grada Koprivnice. Riječ je o jednoj od brojnih zgrada koje su

izgrađene unutar nekadašnje tvrđave. Tijekom godina se nadograđivala, a na nju je također utjecao razorni požar. Dakle, najprije je bila vijećnica, a zatim sjedište podžupanije, kotarskog suda i gruntovnice. Što se tiče samog objekta i gradnje, riječ je o baroknoj jednokatnici koja je izgrađena u nekoliko graditeljskih slojeva (Prema: Feletar 1992: 65). Danas je u toj zgradi smješten Muzej grada Koprivnice, a ime trga na kojem se muzej nalazi je Trg dr. Leandera Brozovića. O simbolici naziva te njenoj povezanosti s muzejom, bit će riječi više nešto kasnije.

Što se tiče postava u Muzeju grada Koprivnice, sve zbirke (arheološka, etnografska, povijesna, kulturno-povijesna i umjetnička) zastupljene su u izložbama. U muzeju se, tako, nalaze izložbe: Antička, srednjovjekovna i novovjekovna koprivnička Podravina, Koprivnica javno i privatno, Sakralna barokna baština grada Koprivnice, Izložba o književniku Anti Neimareviću, Etnografska baština koprivničke Podravine i Koprivnica u Domovinskom ratu. Do danas nije izrađen sustavni stalni postav muzeja pa dosadašnji postav djeluje kao privremeni.

Najznačajniji prostor u središtu Koprivnice nalazi se kada prolazimo od Svilarske prema Zrinskom trgom, s lijeve strane, gdje se ravno ispred nas nalazi nova zgrada gradske vijećnice. Prvotno je ta zgrada služila kao škola, dok je danas vijećnica. Upravo je za ovu zgradu 17. travnja 1856. godine kamen temeljac položio ban Jelačić što dodatno povećava važnost ove zgrade (Jalšić 1995: 97). Što se tiče same građevine, ona ima obilježja neorenesanse. Tijekom godina je nadograđivana, a potpuno je adaptirana krajem 80-ih godina 20. stoljeća.

Slika 3.2. Gradska vijećnica

Na Zrinskom su trgu izgrađeni brojni poslovno-stambeni objekti koji su formirali današnji središnji gradski trg. Gotovo svi objekti s lijeve strane, kada gledamo prema današnjoj gradskoj vijećnici, zaštićeni su kao nepokretna kulturna baština pri Ministarstvu kulture Republike Hrvatske. Gradska štedionica, danas galerija, koju je projektirao Carnelutti izgrađena je 1904. godine. Središte Koprivnice bogato je povijesnim građevinama koje ga čine prepoznatljivim. Za početak, tu je pivnica koja se nalazi blizu ulaza u SvilarSKU ulicu. U svojim počecima bila je izgrađena kao trgovačka kuća, građena je u baroknom stilu, a danas ju vodi „Podravka“. Sama zgrada izgrađena je u 17. stoljeću. Danas je taj objekt u kojem se nalazi pivnica prepoznatljiv za središte Koprivnice, a unutrašnjost je uređena u skladu s njezinom namjenom, karakteristikama, kao i prošlošću koja ju obilježava. Pivnica je, dakle, uz pokoj u obnovu, zadržala karakteristike razdoblja u kojem je nastala.

Na Trgu mladosti 5 nalazi se nekadašnja Kraljevska realna gimnazija Koprivnica. Trg mladosti se nalazi u blizini centra grada ako se do trga dolazi Ulicom Antuna Nemčića. Školstvo u Koprivnici postoji još od kraja 18. stoljeća, a kako je broj učenika brzo rastao, javila se potreba za izgradnjom nove škole. Godine 1856./1857. izgrađena je, stoga, nova škola u središtu grada. Tu zgradu i danas nalazimo u Koprivnici, no ona je danas gradska vijećnica. Godine 1892. izgrađena je još jedna škola, međutim ona je srušena u eksploziji 1945. godine (Feletar 1988: 249). Danas u Koprivnici postoje tri osnovne škole, jedna gimnazija i jedna strukovna škola.

Osim škole, koja se nalazi na Trgu mladosti, moramo spomenuti da se ondje nalaze i drugi objekti koji gradu daju ambijentalnu vrijednost i prenose duh razdoblja u kojem su nastali. Što se tiče Trga mladosti, na njemu nalazimo i Domoljub, koji je izgrađen 1919. godine. Domoljub je dom kulture u kojem se danas održavaju koncerti i drugi kulturni događaji.

Osim na Trgu mladosti, niz objekata koji su nastali krajem 19. i početkom 20. stoljeća nalazimo i u Ulici Đure Ester. Ondje postoji niz objekata koji su zadržali prvotni izgled dok je njih nekoliko izgubilo ambijentalnu vrijednost. Danas su to objekti stambenog i stambeno-poslovnog karaktera. Oni objekti koji su izgubili ambijentalnu vrijednost danas su obnovljeni, dok je ostalima potrebna obnova.

Početkom 19. stoljeća Koprivnica se sve više razvija, kako u gospodarskom smislu tako i u prometno. U Koprivnicu, dakle, dolaze brojni putnici te se javlja potreba za prenoćištima. Danas, iako ne više u funkciji prenoćišta, nalazimo dvije zgrade nastale početkom 19. stoljeća. Svратиšte, odnosno hotel „K caru austrijanskom“, nalazi se na Florijanskom trgu, a hotel „Zlatni križ“ na Trgu bana Josipa Jelačića.

Gradnja željeznice u Koprivnici imala je utjecaj na osnivanje bolnice zbog toga što su radnici, koji su radili na izgradnji, tražili liječničku pomoć. Gradnja željeznice dovršena je i puštena u promet 1870. godine dok je prvi željeznički kolodvor otvoren 1873. godine (Feletar 1995: 98). Međutim, kasnije dolazi do gradnje nove zgrade željezničkog kolodvora koja je završena 1912. godine. Kao što je već spomenuto, u to je vrijeme problem bio poprilična udaljenost kolodvora od središta grada.

Osim Ulice Đure Ester koja je zadržala jedan niz povijesnih objekata, njoj se mogu pridružiti i Trg Bana Jelačića, Florijanski trg, Zrinski trg, Trg mladosti i Nemčićeve ulica.

Slika 1.3. Zrinski trg

Na Florijanskom trgu također nalazimo historicističke objekte koji su uglavnom adaptirani, ali su zadržali obilježja razdoblja u kojem su nastali. Danas se uglavnom koriste kao poslovni objekti te su svi nastali krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Od svih objekata na Florijanskom trgu, valja izdvojiti prizemnicu na kućnom broju 9, koju je projektirao koprivnički graditelj Josip Reš. Osim te kuće, odmah na križanju s Florijanskim trgom, na adresi Starčevićeva 2, nalazi se još jedan objekt s kraja 19. stoljeća koji je također projektirao Reš. Riječ je o građanskoj kući s klasicističkim obilježjima.

3.1. Povijesni sadržaji u životu i turističkoj ponudi grada

Svaki grad ima svoju kulturnu i turističku ponudu koja je bazirana na povijesti. Tu pripadaju sakralni objekti, muzeji, ali i priredbe organizirane oko motiva vezanih uz povijest grada. Povijesni datumi uobičajeno su temelj kalendara svečanosti koje se održavaju u svakom gradu pa je isti slučaj i s Koprivnicom.

Na području Koprivnice malo je sačuvanih povijesnih ostataka iz srednjega vijeka. Ovdje se može spomenuti Kamengrad, čije se ruševine nalaze na rubovima današnje Koprivnice. Utvrda je najvjerojatnije izgrađena u 14. stoljeću, a bila je smještena na tzv. brežuljku Zakleti breg, koji se danas nalazi u prigradskom naselju Starigrad. To potvrđuju i najnovija arheološka istraživanja. Ono što je za Kamengrad zanimljivo jest to što su ondje pronađeni ostaci sakralnog objekta. Kamengrad je još uvijek svojevrstan misterij jer, primjerice, ne postoji ni jedan vjerodostojan prikaz tlocrta, a odgovor na mnoga od pitanja i sumnje vezani uz njega dat će daljnja arheološka istraživanja. Budući da je Kamengrad dio povijesti koji zasad nije dovoljno istražen, a dio je javnog prostora, ovdje su samo u kratkim crtama iznesene teze o toj utvrdi. Ipak, zanimljivo je da je baš događaj iz srednjega vijeka izabran za simbolički datum Dana grada Koprivnice. Dan grada Koprivnice, što je i odlučeno 3. sjednici Gradskog vijeća grada Koprivnice 29. srpnja 1993. godine, slavi se 4. studenog. Razlog leži u tome što je Koprivnica na taj datum, 4. studenog, 1356. godine dobila status slobodnog i kraljevskog grada. Brojnim manifestacijama svake se godine obilježava Dan grada Koprivnice, a u njegovu obilježavanju sudjeluju gradske udruge, obrazovne institucije, kao i ostali građani.

Godine 1993. prvi je put obilježen Dan grada Koprivnice. Iz *Glasa Podravine* doznajemo da je 1993. godine na Dan grada u vojarni prisegnula 9. generacija hrvatskih vojnika te je održana svečana sjednica. U narednim godinama iz *Glasa Podravine* doznajemo da se održavaju svečane sjednice, polaže vijenac na spomeniku „Križ života” u vojarni te se počinju održavati i drugi kulturni događaji. Dan grada će s i nadalje obilježavati primarno svečanom sjednicom i polaganjem vijenaca, a zatim i ostalim popratnim događajima. Treba zamijetiti da u *Glasi Podravine* sam događaj obilježavanja Dana grada gubi na značaju. Naime, vijest o obilježavanju Dana grada unazad nekoliko se godina pomaknula s naslovne strane na neka manje uočljiva mjesta unutar samog lista. Iako postoji simbolika koju smo naveli nešto ranije, zašto se baš 4. studenog obilježava Dan grada, ono nema nikakvu drugu povezanost s 14. stoljećem i postankom Koprivnice slobodnim i kraljevskim gradom. Ne ističe se povijesna važnost što je tog datuma Koprivnica postala slobodni i kraljevski grad, već je više naglasak na prezentiranju današnje

Koprivnice, što se sve napravilo te je važno ugostiti političare poput aktualnih premijera i predsjednika.

Nakratko ćemo se vratiti u doba socijalizma jer se i tada obilježavaju važni povijesni datumi. Osim važnih datuma, poput Dana republike (29. studenog), koji se obilježavaju na razini cijele zemlje, na području Koprivnice održavala se proslava posvećena brigadi „Braće Radić”, koja je osnovana na Kalniku, a sudjelovala je u stvaranju Podravske republike, odnosno u oslobođenju prostora koji je kasnije postao Podravske republika. Isto tako, obilježavao se i Dan oslobođenja Koprivnice, što je ujedno bio tada i Dan grada Koprivnice. Riječ je o datumu 7. studenog, prema kojem su bile imenovane i ulica u Koprivnici i osnovna škola. Datum 7. studenog zapravo je početak tadašnje Podravske republike koja prestaje postojati samo nekoliko mjeseci kasnije, ali se u narednim godinama obilježava taj datum kao prekretnica u koprivničkoj povijesti. Danas više nema proslave tog dana, osim što je 2018. godine održan znanstveni kolokvij kojim je Povijesno društvo Koprivnice obilježilo 75. godišnjicu oslobođenja Podravine (<http://www.historiografija.hr/?p=11969>).

Danas se u Koprivnici obilježavaju datumi vezani uz Domovinski rat. Prije svega, Dan oslobođenja vojarne i Dan hrvatskih branitelja koji se obilježavaju 30. rujna, na dan kada je vojarina 1991. godine oslobođena. Tog dana prisjeća se događaja koji su se zbili na taj datum te se polažu vijenci kod spomenika „Križ života”, koji se nalazi u sklopu kampusa, a koji je posvećen poginulim braniteljima u Domovinskom ratu. Otkad je podignut Spomenik hrvatskoj slobodi na Florijanskom trgu, ondje se također polaže vijenac. Nakon Domovinskog rata diljem Hrvatske, baš kao i u Koprivnici osnivaju se braniteljske udruge. U Koprivnici, tako, imamo Udrugu branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata Podravke, Udrugu dragovoljaca hrvatskih obrambenih snaga Koprivnica i Udrugu dragovoljaca i veterana Domovinskog rata. Na razini Koprivničko-križevačke županije postoje još Zajednica udruga i članova hrvatskih vojnih invalida iz Domovinskog rata i Udruge hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata. Svaka od navedenih udruga ima svoje proslave, odnosno obilježavanje početka svog djelovanja te i oni tada polažu vijence na spomenutim spomenicima.

Na primjeru iz 2017. godine ukratko će se predstaviti tijek dana obilježavanja preuzimanje koprivničke vojarne i Dana Hrvatskih branitelja. Osim polaganja vijenca na spomenutim spomenicima, održava se i svečani mimohod svih postrojbi, jedinica i udruga vezanih uz Domovinski rat. Kada braniteljske udruge obilježavaju svoje datume, također polažu vijence ispred spomenika te im se pridružuju braniteljske udruge iz županije uz organiziran prigodni popratni program.

Osim obilježavanja datuma vezanih uz Domovinski rat, u Koprivnici se obilježava Dan sjećanja na logor „Danicu”. Navedeni dan obilježava se 15. travnja, jer je tada osnovan taj prvi koncentracijski logor u NDH. Tim povodom na taj dan aktualni gradonačelnik i ostali političari sa Savezom antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske, polažu vijenac na Spomen području „Danica”. Program obilježavanja razlikuje se od godine do godine. Primjerice, ove godine položili su se vijenci uz nazočnost gradonačelnika Koprivnice Mišela Jakšića, njegovih zamjenika i ostalih povezanih s ovim događajem, dok je 2016. godine, osim polaganja vijenca bila otvorena i izložba o logoru „Danica”: „Donacija dr. Zdravka Dizdara: Danica, prvi koncentracijski logor u NDH 1941.-1942.” (<https://koprivnica.hr/novosti/37461/>)

Možemo zaključiti kako je vidljivo da se i u Koprivnici, kao i na državnoj razini, ističe važnost Domovinskog rata. Osim obilježavanja datuma vezanih uz Domovinski rat i Dana grada Koprivnice, nalazimo obilježavanje početka djelovanja logora „Danica”, dok smo obilježavanje Podravske republike pronašli tek jednom 2018. godine.

U Koprivnici se organiziraju i sportskih turniri koji su posvećeni zaslužnim pojedincima. To je rukometni Memorijalni turnir Josip Samardžija Bepo, koji s ove godine održao 14. put. Samaržija je bio profesor tjelesnog, trener rukometašica „Podravke“, a na kraju je radio kao sportski djelatnik u istoimenom klubu. Osim Podravkašica, rukometaši RK „Koprivnica-NOA“ organiziraju još dva memorijalna turnira. Jedan je posvećen Goranu Vrbošiću-Vrbi, kojeg ćemo spominjati u okviru imenovanja ulica i trgova, a isto je tako bio rukometaš. Osim toga, održava se i Memorijalni turnir „Braće Đelekovčan“. Riječ je o braći blizancima koji su bili rukometaši navedenog kluba, a poginuli su u prometnoj nesreći 2009. godine. Također, u Miklinovcu se ove godine održao 28. Memorijalni turnir „Jakupić-Kardoš“. Nešto kasnije pisat ćemo kako je njima posvećena i spomen-ploča koja se nalazi također u Miklinovcu. Što se košarke tiče, održava se Memorijalni međunarodni košarkaški turnir za kadete „Goran Plavec“. Plavec je bio košarkaš, a poginuo je u Domovinskom ratu braneći Bjelovar. Kuglači, pak, održavaju Memorijalni turnir Darko Sirovec. Isto tako, održava se i Memorijalni turnir u kuglanju za slijepe i slabovidne osobe „Boris Žukevič“. Svoj Memorijalni turnir, u kojem se natječe mladež i podmladak, „Stjepan Paša“ održava i Dobrovoljno vatrogasno društvo Koprivnica, a ove je godine održan 16. po redu.

Sva ova događanja jednim dijelom financira Grad Koprivnica, a potrebno ih je spomenuti jer u sebi sadrže i jednu notu povijesti, kao i ulogu pojedinca u nekadašnjem društvu Koprivnice.

Prethodno su navedene neke osobe koje su poginule u Domovinskom ratu pa se ti događaju održavaju njima u čast. Oni jesu stradali u Domovinskom ratu, ali Koprivnica nije podnijela teška

stradanja tijekom rata kao što je to slučaj nekih drugih hrvatskih gradova. Danas je Domovinski rat dominantni narativ u javnom prostoru Hrvatske, pa tako i u Koprivnici, no kako Koprivnica nije ratovala na svom teritoriju, to za područje grada nije od presudne važnosti.

Za povijesnu tradiciju Koprivnice važno je ono što je danas ostalo od utvrde. Naime, do danas je sačuvana oružana i dio opkopa oko tvrđave. Iako se sa sigurnošću ne zna kojeg je oblika tvrđava bila, ona je pa sve do kraja njenog postojanja, od trenutka gradnje često bila modernizirana. Nastala je za vrijeme renesanse te je to postalo temelje poznatog koprivničkog festivala, o kojem će se pisati nešto kasnije u radu. Oružana je zadržala oblik kakav je i imala. Riječ je o jednokatnici pravokutnog tlocrta s visokim krovštem, a prigraden joj je aneks vanjskog stubišta koji povezuje prizemlje i prvi kat (<https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212&kdId=365787560>). Sama oružana izgrađena je početkom 16. stoljeća, te se nalazi na važnoj poziciji. Naime, oružana je izgrađena u blizini srednjovjekovnih starih vrata, koja su vodila u istočni dio Podravine i Slavonije, ali su bila zatvorena jer se s te strane očekivao prodor Turaka (Feletar, Fischer, Karaman i dr 1986: 86).

Slika 3.1.1. Prikaz bedema

Osim sakralnih objekata i drugih povijesnih spomenika, upravo ostaci utvrde iz 16. stoljeća glavni su povijesni element na kojem se temelji turistička ponuda Koprivnice. Riječ je o „Renesansnom festivalu“ koji se tradicionalno održava krajem kolovoza. Festival okuplja sudionike iz zemalja regije, no i šire. Sudionici se predstavljaju u kostimima vitezova, srednjovjekovnih obrtnika, kmetova i drugih (<https://www.renesansnifestival.hr/renesansni->

festival-2018/). Renesansnim festivalom najviše se prikazuje razdoblje 15. i 16. stoljeća, a iz tog razdoblja i danas su nam ostali bedemi. Pokretač održavanja Renesansnog festivala je pokušaj da se obogati turistička ponuda Koprivnice, a prvi je festival održan 2006. godine. Željeli su se iskoristiti bedemi koji do tad nisu imali funkciju, a od tada su poslužili kao temelj čitavog festivala. Festivalom se prikazuje život u Koprivnici u srednjem vijeku. Elementi inspirirani renesansom na festivalu su zastupljeni u svakom pogledu: od odjeće pa do rekvizita i pripreme jela. U tih nekoliko dana trajanja festivala, mogu se kušati srednjovjekovni specijaliteti, a festival svake godine ima drugačiju renesansnu temu. Manifestacija traje četiri dana tijekom kojih se uprizoruje bitka s Turcima, koja dodatno potkrepljuje događaje iz tog razdoblja. U uprizorenju sudjeluju koprivnička postrojba mušketira i haramija, koja je također s djelovanjem započela kada je započeo i Renesansni festival (Prema: <https://www.renesansnifestival.hr/musketiri-i-haramije/>). Uz njih, kako smo spomenuli, u festivalu sudjeluju i druge udruge iz regije pa ukupan broj sudionika dosegne oko 1000. Osim njih, na festivalu izlažu i obrtnici koji predstavljaju svoje proizvode te ugostiteljski objekti koji izlažu svoju ponudu. Napomenimo kako i sudionici i posjetitelji festivala žive u skladu s renesansom, jer na festivalu nema upotrebe plastičnih predmeta ni u kom obliku. Za potrebe festivala sagrađene su drvene kule i most, kako bi se taj događaj čim vjernije prikazao.

Slika 3.1.2. Mušketiri i haramije

Na primjeru ovogodišnjeg Renesansnog festivala, ukratko će se objasniti kako sve to izgleda. Dakle, festival traje četiri dana, odnosno od 22. do 25. kolovoza ove godine. Prvog dana festivala, u otvaranju manifestacije sudjelovale su samo koprivničke viteške skupine i obrtnici. Spomenuto je da festival svake godine ima određenu temu, a ove godine je tema bila tortura, odnosno prikaz korištenja sprava za mučenje. Prvog dana festivala nudile su se viteške interaktivne igre, renesansna modna revija, prikaz sprava za mučenje. Drugog i trećeg dana zatim je održan srednjovjekovni sajam te su se nudila srednjovjekovna jela, viteške igre, kao i prikaz sportova koji u sebi sadrže notu povijesti, odnosno prikaz kako je to nekad izgledalo. Posljednjeg dana festivala na rasporedu su bili uglavnom kulturno-umjetnički programi: predstave i glazbeni nastupi. Valja napomenuti da je ovaj prikaz veoma sažet te je program bogat i svakog dana nudi nove sadržaje vezane uz povijest. Dakle, kroz svaki se aspekt festivala nastoji dočarati kako je svakidašnji život izgledao u srednjem vijeku.

Slika 3.1.3. Prikaz Renesansnog festivala

Iz *Glasa Podravine* doznajemo kako je prvi održani festival oduševio posjetitelje što označilo daljnji razvoj ovog festivala. Posjećenost raste svake godine te možemo istaknuti da nalazimo podatak iz 2016. godine koji govori da je festival posjetilo više od 50 000 ljudi. Može se zaključiti da je upravo razdoblje renesanse ono razdoblje iz ranije povijesti Koprivnice koje je najvidljivije u javnom prostoru i to upravo zbog festivala. Renesansni festival na dobar i zanimljiv način prikazuje što se ovdje zbivalo u doba renesanse i sve to nastoji vjerno prikazati posjetiteljima.

Za kraj, spomenut ćemo kako je postojala ideja obogaćivanja turističke ponude grada Koprivnice pod nazivom Muzejski kvart, međutim ta je ideja zaustavljena. Tim projektom nastojalo se adaptirati sadašnju zgradu muzeja, nadograditi novi dio, formirati suvremeni postav upotrebom multimedije, radnih prostora, čuvaonica i sadržaja za posjetitelje (Prema: Špoljar 2016: 22). Zgrada Muzeja grada Koprivnica nalazi se u samoj blizini ostataka nekadašnje utvrde i time bi se kulturna baština uključila u ovaj projekt te bi se obogatila turistička ponuda grada. Dakle, objedinili bi se postojeći sadržaji u obliku povijesnih građevina uz dodatak tehnologije u novi oblik turističke ponude grada.

4. Spomenici / spomen-obilježja

Povijesni sadržaji uočljivo su i fizički i simbolički u javnom prostoru preko različitih spomenika i spomen-obilježja. Radi se o pilovima, bistama, spomen-pločama, spomenicima i spomen-obilježjima. Sve navedeno nalazimo u Koprivnici. U ovom dijelu diplomskog rada donosi se pregled svega što je pronađeno u javnom prostoru Koprivnice. Ono što treba napomenuti je to da postoji mogućnost kako ovdje nisu opisani svi, odnosno nisu pronađeni svi spomenici i spomen-ploče. Treba isto tako navesti da institucije ne posjeduju kompletnu dokumentaciju koja bi sadržavala ove podatke. Postoji dokument kojim su sabrani svi spomenici i spomen-ploče vezani uz Domovinski rat, a koji je izradio Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije.

Počeci spomenika/kipova u Koprivnici sežu u 18. stoljeće, točnije u 1744. godinu kada su na današnjem Trgu dr. Leandera Brozovića u park smješteni pilovi svetaca: Marije, Sebastijana, Karla Boromejskog i Ivana Nepomuka. Razlog njihova podizanja je to što je Koprivnicu od sredine 17. do sredine 18. stoljeća pogodila kuga i nakon toga su stanovnici dali postaviti ove pilove (Slukan Altić 2003: 86). Nešto kasnije, na istom trgu postavljen je i kip sv. Florijana. Još jedan pil, sv. Ivana Nepomuka, nalazimo na ulicama Koprivnice. On se trenutno nalazi kod parka, gdje je ulaz na tržnicu, a prvi put je postavljen 1747. godine na ulazu u koprivničku utvrdu (Prema: Feletar 1992: 61). Osim navedenih pilova, valja napomenuti da je u Koprivnici postavljeno i deset raspela na križanjima ulica.

Kao što se lako može zaključiti, u ova rana vremena podizani kipovi imali su sakralni značaj. Od 19. stoljeća započinje podizanje spomen obilježja drugog sadržaja. Spomen-ploča Josipu Kozarcu podignuta je u Esterovoj ulici, odnosno na kući u kojoj je on umro. Na samoj ploči ne piše datum kada je ona postavljena, ali piše da ju je dao podignuti Hrvatski sokol. Riječ je o organizaciji koja je započela s djelovanjem 1874. godine. Njome su se pripadnici te organizacije željeli zauzeti za veća prava unutar Austro-Ugarske. Hrvatski sokol završio je s djelovanjem 1929. godine.

Godine 1935. podignuta je spomen-ploča Angeliku Jurju Bedeniku na crkvi Sv. Nikole Biskupa, u čast 60 godina postojanja Hrvatskog pjevačkog društva „Podravec“, a spomen-ploču dala je podignuti Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“.

15. kolovoza 1943. godine podignuta je spomen-ploča Antunu Nemčiću Gostovinskom, pjesniku koji je rodom iz Križevaca, no živio je u Koprivnici. Sama ploča podignuta je na njegovom koprivničkom domu, a ploču su dali podignuti Viteški red hrvatskog zmaja i građani

Grada Koprivnice. O Nemčiću, po kojem je nazvana i ulica u Koprivnici, pisat će se nešto kasnije u radu.

Što se spomenika vezanih uz Drugi svjetski rat tiče, krenut ćemo od onih postavljenih na gradskom groblju Pri sv. Duhu i jednog postavljenog na pravoslavnom groblju. Naime, tamo se nalaze spomenici posvećeni „znanim i neznanim junacima narodnooslobodilačke borbe“. Možemo reći kako su, onaj postavljen na pravoslavnom groblju i na gradskom groblju gotovo istovjetni. Oba su postavljena 4. srpnja 1959. godine, a postavio ih je Savez borca NOR-a Koprivnice u čast 40. godišnjici osnivanja Komunističke partije Jugoslavije. Generalno su identični te se s lijeve strane nalazi zvijezda, a s desne strane jednaki tekst. Izvedba je različita utoliko što su na glavnom gradskom groblju postavljeno i 70 stupića, koji simboliziraju broj ondje pokopanih partizana. Svaki stupić na sebi ima svoj broj.

Slika 4.1. Spomenik na groblju Pri sv. Duhu

Dana 4. studenog 1961. u Miklinovcu je podignuta spomen-ploča omladincima komunista i rodoljuba palih u Narodno-oslobodilačkoj borbi ubijenih u fašističkim logorima. Na spomen-ploči se spominje 12 imena, a ploču su dali podignuti građani Miklinovca. Tu zapravo vidimo kako se Koprivnica 90-ih rješavala imena ulica osoba iz komunizma dok je spomenuta spomen-ploča ostala.

Na glavnom gradskom groblju Pri sv. Duhu nalaze se još dva spomen-obilježja vezana uz Drugi svjetski rat. Prvo je odmah na samom ulazu na groblje, a riječ je o još jednom mjestu na kojem su sahranjeni ostaci boraca Narodnooslobodilačke borbe. Na spomen-obilježju je napisano što se na mjestu tog spomen-obilježja nalazi, a pri vrhu je istaknuta velika zvijezda.

Za kraj, postoji još jedno spomen-obilježje, koje više izgleda kao obični nadgrobni spomenik, no spomenut ćemo ga zbog činjenice kome je posvećen i što na toj nadgrobnoj ploči piše. Taj naizgled obični nadgrobni spomenik posvećen je četvorici neznanih pripadnika Crvene armije. Sam spomenik podigla je Narodna fronta II. rajona Koprivnice, no nije istaknuto kada je postavljen. Izgleda kao običan spomenik: istaknuto je kome je posvećen i tko ga je dao postaviti, a osim toga je, kao i na ostalim spomenicima posvećenim partizanima, iznad navedenih podataka istaknuta zvijezda.

Jedan od najupečatljivijih podataka vezanih uz Drugi svjetski rat u Koprivnici jest podatak da je ondje otvoren prvi koncentracijski logor za vrijeme NDH. Riječ je o logoru u nekadašnjoj Tvornici kemijskih proizvoda „Danica d.d.“, koja je propala prije Drugog svjetskog rata. Na pitanje zbog čega je baš ondje otvoren prvi logor, odgovor bi bio: lokacija. Naime, objekt logora se nalazio izvan Koprivnice te je pritom bio priključen na željezničku prugu Koprivnica-Botovo-Gyékényes, što je omogućavalo dovoz logoraša vagonima. Također, objekt se nalazio izvan grada, a to je omogućavalo i nesmetano prelaćivanje i strijeljanje. Postoje različiti podaci o broju logoraša koji su prošli kroz „Danicu“, no svi se susreću negdje oko brojke 5600. Valja napomenuti da logor „Danica“ nije bio klasični logor, s obzirom na to da je mali broj ljudi ondje smrtno stradao. „Danica“ je, naime, više bila usputna postaja s koje su se logoraši kasnije prebacivali u logore „Jadovno“ i „Jasenovac“, gdje su u konačnici smrtno stradavali. Valja napomenuti da postoje osobe po kojima su danas imenovane ulice u Koprivnici, a koje su stradale u logoru „Jasenovac“. To su dr. Tomislav Bardek i Mihovil Pavek Miškina. U Jadovnu je pak bio Vladimir Malančec, no on je uspio preživjeti.

Kako piše na ploči o spomen-području „Danica“, 1981. godine obnovljeni su sačuvani objekti logora, restauriran je dio originalnog zida, a dio je nadograđen. Postavljena je i umjetnička betonska kula, a konjušnica je pretvorena u izložbeni prostor. Na samom spomen-području nalaze se i dvije ploče s popisom logoraša te još dvije od kojih je jednu postavila tadašnja Općina Bjelovar dok je jednu postavio narod Općine Bjelovar, a one također donose popis u logoru zatočenih osoba iz njihove općine.

Nadalje, na vratima koja su vodila u „Danicu“, odnosno na stupovima vrata, nalazi se i dvojna spomen-ploča. Lijevi dio ploče donosi jedan citat, a u nastavku se pojašnjava što se tamo dogodilo te je navedeno nekoliko imena osoba iz CK KPH koji su ovdje boravili. Na drugom, desnom dijelu ploče, također se nalazi citat dok je pri dnu napisano povodom čega je podignuta ta spomen-ploča te podaci o tome tko ju je i kada dao podignuti. Također, valja navesti da je ploča podignuta povodom 15. godišnjice oslobođenja zemlje, a postavio ju je Savez boraca NOR-a 4. srpnja 1960. godine.

Na spomen-području „Danica“ smješten je i spomenik „Izvidnica“, autora Ivana Sabolića. Taj se spomenik prvotno nalazio na glavnom gradskom trgu, a 1995. godine premješten je na spomen-područje na kojem se i danas nalazi. Spomenik predstavlja partizanskog borca u izvidnici kojemu se u jednoj ruci nalazi oružje, a jednim je koljenom sagnut prema tlu. Postavlja se pitanje koliko su stanovnici Koprivnice upoznati s postojanjem tog spomenika, što se naročito odnosi na mlađe generacije koje ga nisu imale prilike vidjeti ni na trgu.

Slika 4.2. Spomenik „Izvidnica“

Sagledamo li spomen-područje danas, relativno se malo učinilo u obnovi, a ono što se može iščitati iz medija je da bi Koprivničanci željeli da se dostojanstvenije obilježava sve ono što se ovdje dogodilo te da bi se trebalo uložiti više sredstava za daljnju obnovu.

Nadalje, između 1980. i 1985. godine ispred koprivničke bolnice postavljena je bista dr. Tomislava Bardeka, poznatog koprivničkog liječnika po kojem su nazvane bolnica i ulica u Koprivnici. Ne možemo sa sigurnošću reći kada je ona točno podignuta, ali godine 1985. je u *Glasi Podravine* objavljen članak o Tomislavu Bardeku iz kojeg se vidi da je bista već postavljena dok iz istog glasila iz 1980. godine saznajemo informaciju da se tek planira podizanje te biste.

Osim Bardekove biste, nalazimo i bistu Mihovila Pavleka Miškine, koja se nalazi u kampusu Sveučilišta Sjever. Nalazi se na vrlo nezamjetnom mjestu, upitno je održava li je tko, a osim toga ne zna se ni tko ju je dao podignuti niti kada se to dogodilo. Nije do kraja jasno kada je podignuta, ali neslužbeno doznajemo da je riječ o 1976. godini. Ono što je zanimljivo je to da se u sklopu koprivničkog kampusa nalaze dva spomenika i jedna bista iz različitih političkih režima.

Ispred OŠ „Đuro Ester“ nalazi se još jedna bista i to bista posvećena Branku Jambrešiću Zriki. Jambrešić je bio komunist koji je oko sebe okupio tadašnje omladince te je također bio članom Narodno-oslobodilačkog odbora. Ubijen je 1944. godine, dva tjedna nakon što su Koprivnicu okupirali ustaše. Prema tome, možemo zaključiti da se u vrijeme socijalizma podižu spomenici posvećeni osobama vezanima uz NOB.

Koprivnica je u Domovinski rat bila uključena od samih početaka. Dakle, unutar samoga grada nalazila se vojarna gdje su bili smješteni pripadnici Jugoslavenske narodne armije (dalje JNA), a mirnim pregovorima dogovoreno je da će JNA napustiti Koprivnicu te u vojarnu dolaze pripadnici 117. brigade, koju su činili Koprivničanci. Kasnije tijekom rata – kao što je već spomenuto – 117. brigada prestaje postojati, no Koprivničanci su u rat uključeni u drugim postrojbama.

Đuro Ester jedna je od najspominjanijih osoba u javnom prostoru Koprivnice. Njegovo ime nose ulica i jedna od koprivničkih osnovnih škola. Ester se u ovom dijelu rada spominje stoga što mu je Matica hrvatska Koprivnica 23. ožujka 1992. godine postavila spomen-ploču na današnju Gradsku vijećnicu, a nekadašnju pučku školu. Razlog postavljanja je obljetnica njegove smrti, a prema posveti te spomen-ploče: „Velikom hrvatskom komediografu, pedagogu i učitelju“, kao i prema ostalim postojećim posvetama, nije teško zaključiti da je Ester u Koprivnici ostavio veliki trag te da ga se Koprivničanci i danas rado sjećaju.

Slika 4.3. Ploča posvećena Đuri Esteru

Na Franjevačkoj crkvi nalazimo spomen-ploču podignutoj Fortunatu Pintariću. Ovom spomen-pločom željela se obilježiti 700. obljetnica dolaska franjevaca u Koprivnicu, a ploča je podignuta 30. travnja 1992. godine te ju je dao podignuti Ogranak Matice hrvatske Koprivnica.

Iste godine se, na njegovoj rodnoj kući, podiže i spomen-ploču Pavlu Vuku-Pavloviću, filozofu i pjesniku rođenom u Koprivnici, kako bi se označilo da je on ondje rođen, a što piše i na samoj spomen-ploči. Tu je spomen-ploču također dao podići Ogranak Matice hrvatske Koprivnica.

Prvi u nizu postavljenih spomenika koji se odnose na razdoblje Domovinskog rata i njegovih sudionika zapravo je spomen-obilježje „Vučedolska golubica“. Ono se nalazi na Trgu Eugena Kumičića, a postavljeno je 21. prosinca 1994. godine. To spomen-obilježje, kao zahvalu gradu Koprivnici i svim njegovim stanovnicima, dali su postaviti prognani Vukovarci.

Zgrada „Domoljuba“ spominjala se u okviru kulturno-povijesnih spomenika, a važno je spomenuti i spomen-ploču koja krasi njegovo pročelje. Ta spomen-ploča, na kojoj pri samom vrhu piše „Povijesno zdanje Domoljub“ podignuta je 25. prosinca 1994. godine, a podignulo ju je Otvoreno sveučilište Koprivnica. Na ploči je kronološki poredano što se sve i koje se godine za izgradnju i obnovu „Domoljuba“ učinilo. Sama ploča podignuta je u čast svim obnoviteljima i posjetiteljima „Domoljuba“.

Značaj osnivanja prve čitaonice u Koprivnici važan je za grad, a to vidimo prema spomen-ploči koja je podignuta upravo u spomen tog događaja. Tako je na zgradi Knjižnice i čitaonice Fran Galović 18. listopada 1996. godine grad Koprivnica postavio spomen-ploču u spomen na 150. obljetnicu osnivanja prve čitaonice-kasina u Koprivnici. Riječ je o jednoj od prvih čitaonica u ovom dijelu Hrvatske.

Na zgradi Muzeja grada Koprivnice 1997. godine postavljena je spomen-ploča povjesničaru dr. Rudolfu Horvatu, povodom 50. obljetnice njegove smrti. Ploču je podigla Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“. Horvat se, također, spominje i kasnije u radu.

U 1990-im godinama na području grada Koprivnice podignut je još jedan spomenik posvećen osobama iz Drugog svjetskog rata, odnosno spomenik koji se odnosi na sudionike tog rata. Tim spomenikom odana je počast koturašima i domobranima koji su poginuli 25. travnja 1942. godine u Kalničkoj planini. Na spomeniku je istaknuto 5 imena. Spomenik su podigli časnici, dočasnici i vojnici 1. koturaške bojne u Koprivnici za vrijeme Drugoga svjetskog rata, a prema natpisu na njemu, obnovili su ga Gradsko poglavarstvo grada Koprivnice i Društvo ratnih veterana „Hrvatski domobran“ ogranak Koprivnica 22. travnja 1997. godine. Lokacija samog spomenika je zanimljiva. Naime, spomenik je podignut unutar vojarne, kojom je upravljala u to vrijeme Hrvatska vojska, a koja je danas pretvorena u kampus Sveučilišta Sjever, dok se nasuprot njega nalazi spomenik posvećen braniteljima Domovinskog rata, a nešto dalje od njega se nalazi i bista Mihovila Pavleka Miškine. Osim u činjenici da je ovo obilježje posvećeno poginulim sudionicima rata na strani NDH-e, kontroverznost ovog spomenika je i u tome što se na njemu nalazi šahovnica s prvim bijelim poljem te slovo „U“, obilježja ustaštva. Danas se često raspravlja o ovakvim spomenicima. Pitanje je koliko je sam grad svjestan što se točno nalazi u njihovom javnom prostoru te jesu li toga svjesni stanovnici Koprivnice.

Godine 1998. postavljeno je spomen-obilježje poginulima u Domovinskom ratu, s posvetom: „Hrvatskim vitezovima domovinskog rata“. Spomen-obilježje postavljeno je na travnatoj površini parka između Ulice dr. Željka Selinger i zgrada koje pripadaju Trgu Eugena Kumičića. Sam spomenik izrađen je za vrijeme prve međunarodne kiparske kolonije održane 1998. godine u Đurđevcu (https://www.prostorno-kkz.hr/images/popis%20memorijalnih%20spomenika%20domovinskog%20rata_2010_bez%20za glavlja.pdf). Postavljen je na inicijativu Udruge Domovinskog rata.

Iste godine, postavljeno je i spomen-obilježje poginulim braniteljima u Domovinskom ratu pod nazivom „Zakopajmo oružje“. Spomen-obilježje se nalazi ispred Doma mladih, točnije u

Ulici hrvatske državnosti. Ovaj je spomenik također izrađen na prvoj međunarodnoj kiparskoj koloniji održanoj u Đurđevcu, a izradio ga je Karlos Monge. Spomenik je postavljen na monumentalnom postamentu obloženom kamenim pločama, a na gornjem dijelu nalazi se datum postavljanja i posveta (https://www.prostorno-kkz.hr/images/popis%20memorijalnih%20spomenika%20domovinskog%20rata_2010_bez%20za%20glavlja.pdf). Sam spomenik prikazuje ruku u kojoj su tri mača te time i dočarava poruku: „zakopajmo oružje“.

Iste godine, dakle 1998., postavljena je i spomen-ploča na zgradi porezne uprave, također u Ulici hrvatske državnosti. Ta ploča podignuta je u organizaciji Udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata (dalje UHDDR) Koprivničko-križevačke županije, a razlog njena podizanja je obilježavanje činjenice da su upravo iz te zgrade 1991. godine u Domovinski rat krenuli prvi dragovoljci koprivničkog MUP-a. Odmah ispod spomen-ploče s tekstom i ostalim podacima, nalazi se i ploča s logom Udruge dragovoljaca i veterana Domovinskog rata Republike Hrvatske Podružnice Koprivničko-križevačke županije.

U zgradi nekadašnjeg, već ranije spomenutog hotela „Zlatni križ“, 8. ožujka 1928. godine osnovano je Hrvatsko planinarsko društvo „Bilo“ Koprivnica, koje i danas djeluje. Spomen-ploča postavljena je 1998. godine povodom 70. obljetnice osnivanja, a dalo ju je postaviti samo HPD „Bilo“ Koprivnica.

Josip Vargović, pod čijom se vlašću Koprivnica uvelike razvila, bio je važna osoba s početka 20. stoljeća. Ne čudi stoga, što mu Koprivnica i danas odaje počast. Nešto kasnije spominjat ćemo ga u okviru imenovanja ulica i trgova, a sada ćemo se osvrnuti na to da je na Gradskoj vijećnici postavljena spomen-ploča povodom obljetnice Vargovićeve smrti. Vargović je preminuo 1919. godine, a grad Koprivnica 4. studenog 1999. godine postavio je ovu spomen-ploču.

Na Gradskom groblju u Koprivnici podignut je spomen-križ u čast poginulim u Domovinskom ratu. Križ su 2000. godine dali podignuti Udruga branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata Podravka i ostale udruge Domovinskog rata. Križ se nalazi na centralnom dijelu Gradskog groblja, a postavljen je na betonskom postamentu.

Udruga branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata „Podravka“ 2001. godine postavlja u Miklinovcu spomen-obilježje poginulima u Domovinskom ratu. Riječ je o crnoj spomen-ploči s popisom imena poginulih branitelja te datumima njihovog rođenja i smrti. Točnije, riječ je o dva pripadnika 117. brigade Hrvatske vojske: Željku Kuzminskom i Damiru Jakupiću te jednom

pripadniku jedinica Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Zvonimiru Kardošu. Na samom dnu ploče se uz citat „Navik on živi ki zginge pošteno“, nalaze i inicijator te datum i lokacija postavljanja.

Nadalje, ista Udruga branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata Podravka 2001. daje postaviti spomen-obilježje 117. brigade Hrvatske vojske ispred nekadašnje vojarne, a danas kampusa Sveučilišta Sjever. Riječ je o stupu koji je posvećen 117. brigadi smještenoj u koprivničkoj vojarni, a koja je ujedno ondje i osnovana. Pri samom vrhu uklesano je „117. brigada“ dok se pri dnu nalazi ploča.

Isto tako, unutar kompleksa vojarne nalazi se i spomen-križ podignut u čast poginulih u Domovinskom ratu, a postavljen je 2001. godine na inicijativu Udruge branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata „Podravka“. Ovo spomen-obilježje sastoji se križa koji se nalazi na sredini brežuljka dok su na brežuljku postavljene ploče s imenima poginulih u ratu. Ispod imena na pločama je još napisano jesu li bili pripadnici MUP-a ili vojske.

Godine 2001. također je postavljena i spomen-ploča Davidu Piskoru, a ona se nalazi ispred današnjeg kampusa, pored benzinske crpke. Kako glasi natpis, riječ je o prvoj žrtvi srpske agresije u Koprivnici, a sudeći prema položaju spomen-ploče mogli bismo zaključiti da je Piskor stradao upravo na tom mjestu.

Na crkvi sv. Antuna Padovanskog podignuta je spomen-ploča svećeniku Stjepanu Pavuniću. Pavunić je bio rodom iz Virja, u Koprivnici je bio župnik i dekan, te je osim toga, kako piše na ploči, bio apostolski protonotar, društveni i kulturni djelatnik i saborski zastupnik. Spomen-ploču su mu podigli Župa „sv. Nikole Biskupa“ i Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“ 2001. godine.

Godine 2002. podignuta je spomen-ploča obitelji Friedrich u Frankopanskoj ulici. Obitelj je to koja je osnovala NK Slaven Belupo te je njima u čast i kao znak zahvalnosti klub dao postaviti ovu spomen-ploču.

Književnik Zvonimir Golob također dobiva svoju spomen-ploču i to na zgradi OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“. Ploču su dali podignuti UBIUDR Podravke i OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ 19. veljače 2002. godine.

Svoju spomen-ploču dobiva i Vinko Vošicki, tiskar koji će se spominjati i u okviru imenovanja ulica i trgova. On svoju spomen-ploču dobiva na zgradi svoje nekadašnje tiskare 23. listopada 2002. godine na Zrinskom trgu, a postavlja je UBIUDR Podravke.

Godine 2002. postavljena je spomen-ploča i vječni plamen u čast i slavu osamnaestorice poginulih Podravkinih branitelja. Spomen-obilježje sastoji se od četiri ploče i postolja na kojem se nalazi vječni plamen, a smješteno je u tvorničkom krugu Podravke, u Ulici Ante Starčevića (https://www.prostorno-kkz.hr/images/popis%20memorijalnih%20spomenika%20domovinskog%20rata_2010_bez%20za%20glavlja.pdf). Gledajući s lijeva na desno, na prvoj se ploči nalazi samo hrvatski grb, a potom vidimo ploču na kojoj piše razlog postavljanja, inicijator, odnosno Udruga branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata te „Podravka“ kao tvrtka koja financira postavljanje uz navedenu godinu postavljanja. Tu je i ploča s popisom imena te godinama rođenja i smrti branitelja. Na kraju, nalazimo i ploču s kraticom Udruge branitelja, invalida i udovica Domovinskog rata (UBIUDR) Podravke.

UBIUDR Podravke 2002. godine postavlja također spomen-ploču kod Mesne industrije „Danica“, a ploča je posvećena poginulim djelatnicima i braniteljima Mesne industrije Danica: Miroslavu Blažeku i Darku Ozmecu. Ploča je postavljena na pročelju zgrade „Danice“, a na ploči je napisana posveta, imena poginulih, godine njihova rođenja i smrti, kao i inicijator postavljanja: UBIUDR Podravke.

UBIUDR Podravke nastavlja s podizanjem spomen-obilježja pa je tako 2004-2005. napravljeno spomen-obilježje u prizemlju tvrtke „Podravka“, u Ulici Ante Starčevića. Ondje je smještena prostorija u spomen poginulim braniteljima. Prostorija ima dva ulaza/izlaza te je ogradena matiranim staklenim platnima na kojima su ispisana su imena poginulih branitelja (https://www.prostorno-kkz.hr/images/popis%20memorijalnih%20spomenika%20domovinskog%20rata_2010_bez%20za%20glavlja.pdf).

UBIUDR Podravke, potom, 2006. godine u Gradskom parku postavlja spomen-ploču Draganu Nogiću koji je bio hrvatski branitelj. Ta je spomen-ploča na tom mjestu postavljena simbolično jer je upravo to mjesto na kojem si je Nogić oduzeo život. Na ploči je napisano njegovo ime, godina njegova rođenja i godina njegove smrti te inicijator postavljanja, odnosno UBIUDR Podravke. Suradnjom UBIUDR Podravke i NK Slaven Belupa 2007. godine postavljena je spomen-ploča i na stadionu NK Slaven Belupa. Ploča je postavljena u spomen u ratu poginulih navijača kluba.

I dok se brojne spomen-ploče podižu onima koje možemo naći u imenima ulica i trgova, sada dolazimo do jedne spomen ploče podignute na crkvi sv. Nikole Biskupa. Riječ je spomen ploči

podignutoj Baltazaru Pl. Napuly Dvorničiću. O Dvorničiću ponešto doznajemo iz *Glasa Podravine* iz 2007. godine, u kojem nalazimo osvrt na 650 godina slobodnog i kraljevskoga grada Koprivnice. Ukratko, Dvorničić je bio svećenik, studirao je diljem Europe te je također bio doktor teologije i građanskog prava. Spomen-ploču u čast 440. obljetnice njegova rođenja podigli su 6. prosinca 2000. godine: Družba „Braća Hrvatskog zmaja“, Hrvatski plemićki zbor i Matica hrvatska Koprivnica

Sada se ponovno vraćamo u Frankopansku ulicu, odnosno na isto mjesto gdje je podignuta spomen-ploča obitelji Friedrich. Odmah ispod ploče obitelji Friedrich, 3. srpnja 2013. godine postavljena je spomen-ploča prof. dr. Žarku Dolinaru. Riječ je o počasnom građaninu Koprivnice, znanstveniku, sportašu i humanistu. O njemu će također biti govora u dijelu rada koji se pobliže bavi imenovanjem ulica i trgova.

Dana 16. veljače 2015. godine na zgradi „Domoljuba“ postavljena je spomen-ploča kojom se želio obilježiti važan događaj političke naravi, koji se zbio ondje. Naime, 16. veljače 1990. godine, odnosno 25 godina prije podizanja ploče ondje je održana utemeljiteljska skupština Hrvatske demokratske zajednice (dalje HDZ) za Općinu Koprivnica. Ploču su podigli utemeljitelji HDZ-a Koprivnice.

„Spomenik hrvatskoj slobodi za branitelje iz Domovinskog rata“ posljednji je u nizu u Koprivnici podignutih spomenika na sjećanje i čast Domovinskom ratu. Svečano je otkriven 30. rujna 2016. godine kada se obilježila i 25. obljetnica preuzimanja vojarne u Koprivnici i dan hrvatskih branitelja.

Koprivničkoj književnici, esejistici i knjižničarki Boženi Loborec podiže se spomen-ploča na zgradi Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“. Ploču podižu Knjižnica i čitaonice „Fran Galović“ i Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“ u spomen 90. obljetnice rođenja te koprivničke knjižničarke. Ploča je podignuta 26. listopada 2016. godine. Prema tome možemo konstatirati da su nakon osamostaljenja Hrvatske, ploče postavljene uglavnom osobama iz hrvatske povijesti koje su vezane uz Koprivnicu te velik broj ploča i spomenika vezan uz Domovinski rat. Ove prve, najčešće su rezultat inicijative Matice hrvatske ili sličnih udruga, a druge su u najvećem broju rezultat djelovanja različitih braniteljskih udruga.

U Koprivnici nalazimo i neke „nepolitičke“ spomenike, primjerice, spomenike biciklu kao simbolu grada. Nalazimo tako 8 različitih spomenika koji prikazuju različite bicikle, a smješteni su na Trgu bana Josipa Jelačića i u Ulici Antuna Nemčića, a dva se nalaze na Trgu mladosti, baš kao i u Školskoj ulici. Ispod spomenika biciklima nalazi se i ploča s pričom o biciklima, a pri dnu

ploče se nalazi podatak o tome kada su postavljeni te o tome tko ih je dao postaviti. Spomenici biciklima su, dakle, relativno neutralni spomenici kojima se nadopunjuje zanimljivost koprivničkih ulica.

Slika 4.4. Spomenik biciklu u Ulici Antuna Nemčića

5. Imenovanje ulica

Imenovanje ulica uvijek je u rukama vladajućih te je važan element politike povijesti. Grad Koprivnica, kao što je već spomenuto, ima 198 ulica i trgova, a brojne od njih nose imena ljudi koji su svojim radom pridonijeli Koprivnici. Ulice i trgovi u radu su klasificirani na one ulice i trgove koje nose imena osoba koje su svojim radom pridonijele Koprivnici i one koje se odnose općenito na povijest Hrvatske, ali koje su svoje mjesto našle na ulicama Koprivnice. U radu su, zatim, podaci o nazivima ulica i trgova statistički obrađeni, kako bi se pokušalo uvidjeti postoji li dio povijesti koji je u imenima ulica i trgova najzastupljeniji. Pokušava se i odgovoriti na pitanje zašto je tomu tako te se svaka od skupina obrađuje kronološkim redom kako bi se uvidjelo tko je imao prednost kod imenovanja te koliko je vremena određenoj vlasti bilo potrebno za preimenovanje i imenovanje ulica. U ovom dijelu diplomskog rada također su važna politička događanja u Koprivnici.

U 18. stoljeću formirale su se i brojne druge ulice, osim onih koje su vodile prema Varaždinu, Križevcima, a to je vidljivo iz Kneidingerova plana iz 1766. godine (Slukan Altić 2003: 87).

U Koprivnici 91 ulica nosi ime po nekoj ličnosti koja je ili vezana uz koprivničku prošlost ili hrvatsku povijest. Tako na ulicama Koprivnice nalazimo imena koja se u hrvatskoj povijesti javljaju od 9. stoljeća. To su: kralj Tomislav, knez Branimir, knez Domagoj, kraljica Jelena, Ljudevit Posavski. Potom nalazimo imena kralja Krešimira i kralja Zvonimira, kao i podosta znanstvenika i umjetnika, a to su Antun Gustav Matoš, Dora Pejačević, Ferdo Rusan, Ivan Goran Kovačić, Ivan Gundulić, Grgur Karlovčan, Ivan Česmički, Ivan Meštrović, Ivan Trnski, Krsto Hegedušić, Mirko Virius, Miroslav Krleža, Nikola Tesla, Ruđer Bošković, Frano Supilo, Tin Ujević i Vladimir Nazor.

5.1. Valovi imenovanja ulica

Kao i u drugim mjestima, tako je i u Koprivnici moguće uočiti da se s promjenom političke vlasti mijenja i politika povijesti u pogledu imenovanja ulica i trgova. Određena politička skupina u prvi plan stavlja svoje viđenje povijesti, a sukladno tome mijenja, primjerice, nazive ulica te postavlja spomenike i spomen-ploče onako kako to odgovara njoj i njenoj politici. Moguće je, tako, zamijetiti da se isto događalo s nazivima imena i ulica u Koprivnici. U tom se pogledu izdvaja politika povijesti koju je vodila KPH u vrijeme socijalističke Hrvatske, za vrijeme koje dolazi do velikog broja preimenovanja starih naziva ulica u imena tada brojnih narodnih heroja i stradalih sudionika Drugog svjetskog rata. Uz to, imena ulica, ali i institucija, nosila su imena

brigada te datuma koji su bili važni za komunističku partiju u Koprivnici. Nadalje, 1975. godine nalazimo daljnje preimenovanje ulica, odnosno još jedan val imenovanja.

Nakon toga, sljedeći val preimenovanja događa se 1991. godine uslijed velikih političkih promjena, odnosno osamostaljenje Hrvatske nakon propasti komunističkog režima. Samim se time želi čim više odbaciti prijašnji režim te to dovodi do preimenovanja velikog broja ulica. Primjerice, ukida se ime Ulica JNA ili ime Branka Jambrešića. Međutim, to se ne događa u potpunosti pa i danas možemo pronaći ulice koje nose imena osoba vezanih uz socijalističku vlast. Ipak, iza takvih osoba stoji doprinos gradu ili pak umjetničko djelovanje pa ulica i zbog toga nose njihova imena.

Zaključno, možemo reći da se politika povijesti provodi u imenima ulica Koprivnice te također prati razvoj političke situacije. Ono što svakako moramo dodati je to da postoji mogućnost da su se jednake promjene događale i nakon 1918. i nakon 1945. godine, no to ne možemo sa sigurnosti reći jer u rukama nismo imali glasnike iz tih razdoblja pa nam ta činjenica ostaje nepotvrđena.

5.2. Kategorizacija svih imena ulica

U ovom dijelu rada u nekoliko kategorija podijeljene su sve ulice koje nalazimo na prostoru grada Koprivnice. Kategorije su sljedeće: ličnosti, nazivi prema okolnim i drugim mjestima, zemljopisnim pojmovima, simbolični nazivi, one koje oduvijek postoje, njihove izvedenice i dijelovi grada te ostalo.

	Broj ulica	Postotak
Nazivi po ličnostima	91	45,96%
Nazivi prema okolnim i drugim mjestima	22	11,11%
Nazivi prema zemljopisnim pojmovima	17	8,56%
Simbolični nazivi	10	5,05%
Tradicionalna imena i njihove izvedenice	28	14,14%
Ostalo	30	15,15%

Tablica 5.2.1. Kategorizacija ulica

Ovo je bila najjednostavnija podjela svih ulica. Naime, teško je kategorizirati nešto čemu, osim čiste logike, ne znamo razlog imenovanja. Službe grada Koprivnice nisu dale informaciju o tome tko čini povjerenstvo za imenovanje ulica te zašto je neka ulica imenovana nečijim imenom. Međutim, rekli su nam da unutar materijala sa sjednice na kojoj je donesena odluka o imenovanju

ulice, možemo pronaći dokument gdje stoji odgovor zašto je neka ulica imenovana određenim imenom. Pretraženi su dokumenti sa sjednica na kojima su donesene odluke o imenovanjima, barem one koje se nalaze na stranici Grada Koprivnice, ali unutar materijala nije pronađen dokument koji sadrži odgovor zašto je određena ulica dobila to ime. Dakle, ova kategorizacija napravljena je samim uvidom u imena. Pored ulica koje nose ime prema nekoj osobi, najbrojnija sljedeća kategorija je: ostalo. Raznovrsnost naziva ulica dovelo je do ove kategorije te smo uvidjeli da je ovo najbolji mogući način da ih se svrsta u jednu kategoriju jer ne bi imalo previše smisla po dvije do tri ulice stavljati u različite kategorije. Nadalje, kategoriju tradicionalnih naziva ulica i njihovih izvedenica, kao i naziva dijelova grada, bilo je najlogičnije stavljati zajedno. Primjerice, oduvijek postoji Ulica Dubovec, ali s vremenom je nastala i Ulica Dubovečki breg i Dubovečki dol, što je logično svrstati zajedno. Nadalje, Ulica Močile dio je grada Koprivnice, a pritom su širenjem grada nastale izvedenice poput: Ulica Močilski odvojak I, Ulica Močilski odvojak II i Močilski vinogradi.

Kategorija: simbolični nazivi, odnosi se na ulice koje su dobile naziv prema nečemu što se ondje nalazi. Primjerice, Ulica sajmišna nalazi se pored sajmišta, a Kolodvorska ulica u neposrednoj blizini kolodvora. Tu isto tako nije potrebno dodatno objašnjenje za imenovanje, već je, zaključujemo, u pitanju simbolika naziva.

Preostale su još dvije kategorije: nazivi koji su dobili imena prema okolnim i drugim mjestima i nazivi prema zemljopisnim pojmovima. Krenimo od naziva prema okolnim i drugim mjestima. Tu smo svrstali sve one ulice i ceste koje imaju naziv prema susjednim gradovima, poput Križevačka cesta i ulica, Varaždinska cesta, Ulica Beč i slično. Čak 22 ulice imenovane su ovom logikom, no naravno i tu ponovno postoje izvedenice, pa tako možemo navesti primjer Ulice Ludbreške i Ulice Ludbreški odvojak.

Što se tiče kategorije: nazivi prema zemljopisnim pojmovima, tu spadaju svi nazivi povezani s prirodom. Tako smo, primjerice, tu svrstali Dravsku ulicu, Crnogorsku ulicu ili pak Ulicu Bajer i ostale.

Ono što svakako možemo zaključiti je to da u Koprivnici nalazimo šarolike nazive ulica i trgova. Postoje zajedničke točke po kojima ulice možemo svrstati u određene kategorije dok za jedan dio to nismo saznali što zbog toga što bi nastale brojne kategorije, što zbog činjenice da nismo došli do podataka zašto se pojedine ulice zovu tako kako se zovu.

Sada ćemo se osvrnuti i na položaj trgova i ulica, odnosno gdje su pozicionirane pojedine ulice. Za početak, krenut ćemo od središta grada. Glavni gradski trg naziva se Zrinski trg i vezan

je uz obitelj Zrinski koja je itekako vezana uz hrvatsku povijest. Trg je nekoliko puta mijenjao naziv da bi se u konačnici ponovno vratio naziv Zrinski trg. Prethodno je nosio nazive Trg kralja Aleksandra i Trg Maršala Tita. Oko Gradskog parka, s jedne strane proteže se spomenuti Zrinski trg, potom Ulica Đure Estera i Ulica Antuna Nemčića. U širem središtu grada još nalazimo Trg bana Josipa Jelačića, koji se nalazi do Zrinskog trga, Svilarsku ulicu, Florijanski trg, Ulicu Ante Starčevića, Ulicu hrvatske državnosti, Trg mladosti, Školsku ulicu i Frankopansku ulicu. Riječ je o nazivima ulica koje nalazimo na ulicama diljem Hrvatske, a koje nose imena osoba koje su vezane za hrvatski povijesni identitet. Osim imena vezanih uz hrvatsku povijest te simboličnih imena, javljaju se nazivi ulica poput Školske ulice u kojoj se nalazi OŠ „Antun Nemčić Gostovinski“ te imena koja postoje „oduvijek“ poput Svilarske ulice, a nalazimo i važna imena poput Antuna Nemčića i Đure Estera. Za one ulice koje postoje „oduvijek“ mislimo kako su nazive nosile i prije prvog službenog imenovanja ulica, a onda su kasnije i zadržale taj naziv, baš poput Svilarske ulice. I dok je, kako smo ranije spomenuli, Ulica Antuna Nemčića imenovana 1965. godine, Esterova je imenovana krajem 1991. godine. Kako odlazimo iz središta grada, tako nam se nižu imena ulica koje nose ime po nekome, a javljaju se ulice poput Križevačke ulice. Zapravo, kada gledamo u jednom dijelu grada možemo prema određenim referencama zaključiti zbog čega se pojedine ulice zovu kako se zovu dok u drugim dijelovima to ne možemo zaključiti. Primjerice, Lenišće možemo smatrati novim naseljima u kojem se vidi i planska gradnja te tamo skoro sve ulice nose imena poznatih ličnosti. Zatim imamo dio grada, iza željezničkog kolodvora, a prema Vinici, koji nam se na karti prikazuje kao dio nazvan Podolice, rijetke ulice nose nečije ime. Ondje su ulice nazvane primjerice: Zagorska ulice, Čomborov put, Dubovečki dol, Vinogradska ulica i slično. Možemo reći da su ovdje ulice nazvane simbolično jer su to ulice, odnosno putovi koji nam daju naznaku gdje oni vode. Simboliku vidimo u imenovanju Ulice Danica koja se nalazi odmah iza Spomen-područja Danica te zatim i u jednom dijelu industrijske zone. Tamo nekoliko ulica nose nazive gospodarstvenika Đurkana, Bukovčana i Daničića. O njima ćemo govoriti nešto kasnije kada će se analizirati tko su bili Koprivničanci po kojima su imenovane ulica.

Što se tiče glavnih cesta, odnosno prometnica, ondje je situacija također logična. Peteranska cesta vodi prema Peterancu, Varaždinska cesta prema Varaždinu, Križevačka cesta prema Križevcima i tako dalje. Od ostalih ulica, izdvojit ćemo kako jedna od prometnijih ulica nosi nekoliko naziva, a to su Bjelovarska cesta na koju se nastavlja Ulica braće Radić, potom Trg Tomislava Bardeka, Ulica Mihovila Pavleka Miškine i završava Peteranskom cestom.

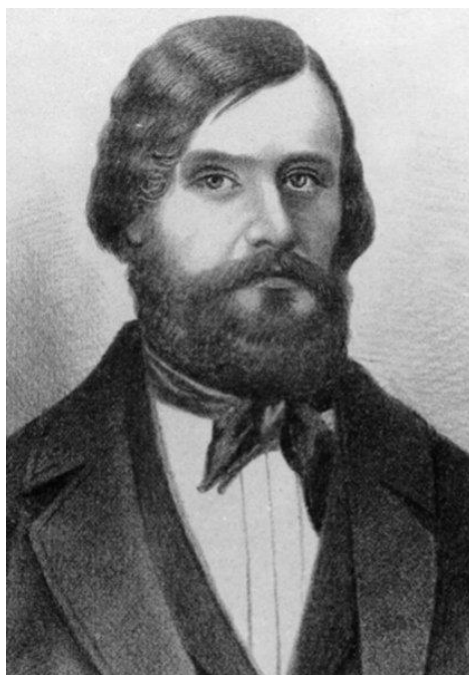
5.3. Ulice nazvane po Koprivničancima

Sada dolazimo do imena ulica nazvanih po Koprivničancima i osobama koje su povijesno vezane za Koprivnicu. Od 198 ulica u Koprivnici, njih 50 nosi ime neke osobe koja je vezana uz Koprivnicu. Uz kratki opis osobe, imenovanja će biti poredana prema datumu donošenja odluke o imenovanju.

Prije svega je potrebno napomenuti da su se brojna imena ulica uvodila, ukidala i ponovno uvodila. Razlog tome dakako leži u onima koji su bili na vlasti u Koprivnici, ali i u drugim povijesnim zbivanjima. Zanimljiv je slučaj jedne ulice koju i danas nalazimo u Koprivnici, a to je Ulica Frana Galovića. Fran Galović bio je književnik rodom iz Peteranca, ali s obzirom na blizinu Koprivnice i Peteranca, ovom književniku Koprivnica odaje veliku počast. Osim ulice, ime ovog velikana nose i koprivnička gimnazija i knjižnica i čitaonica u Koprivnici. Sama ulica prvi je put imenovana 20. veljače 1932. što je objavljeno u zapisniku 12. redovne sjednice gradskog zastupništva. Do tada se ta ulica zvala Kaniška ulica. Međutim, imenovanje Galovićeve ulice nalazimo i u *Službenom glasniku Općine Koprivnica* od 10. kolovoza 1965. godine gdje se navodi da se ulica proteže od tadašnjeg Trga bratstva i jedinstva, što je današnji Florijanski trg i pravac do Ulice Mihovila Pavleka Miškine. Teško je odrediti na koju ulicu se odnosi imenovanje iz 1932. godine i odnosi li se možda na istu, međutim moramo uzeti u obzir kako se imenovanje iz 1965. godine, odnosno opis podudara s današnjom lokacijom ulice.

Iste godine, 1965., niz ulica i trgova u Koprivnici dobiva novo ime. To je primjerice slučaj Trga Tomislava Bardeka. Osim trga, i bolnica u Koprivnici nosi ime Tomislav Bardek. Iako o Bardeku nema previše podataka, doznajemo da je bio poznati i ugledni liječnik koji je stradao za vrijeme Nezavisne Države Hrvatske u ustaškom logoru Jasenovac (<http://www.obkoprivnica.hr/o-bolnici>). Trg dr. Tomislava Bardeka proteže se od kružnog toka pored stare bolnice s jedne strane do Trga bana Jelačića s druge strane. Trg je imenovan 10. kolovoza 1965. godine, a to je objavljeno u *Službenom glasniku Općine Koprivnica*.

Antun Nemčić jedan je od brojnih književnika kojem je Koprivnica odala počast imenovanjem ulice. Iako je rođen u Križevcima, veći dio života proveo je u Ludbregu i Koprivnici. Koliko je važan Nemčić za Koprivnicu govori i činjenica, da osim ulice, njegovo ime nosi jedna od osnovnih škola. Nemčić je preminuo 1849. godine, a ulica je imenovana 10. kolovoza 1965. godine. I za ovu ulicu opisana je lokacija koja odgovara današnjem položaju te ulice.

Slika 5.3.1. Antun Nemčić

Željko Selinger bio je liječnik aktivno uključen u koprivničku Židovsku općinu, a bavio se i brojnim drugim kulturnim i sportskim aktivnostima. Kada je došlo do uspostave NDH, uhićen je i strijeljan (<http://zbl.lzmk.hr/?p=2171>). Što se tiče imenovanja ulice, na taj podatak naišli smo u *Glasu Podravine* 24. srpnja 1965. godine. Naime, u članku se navode brojne ulice koje tada dobivaju ime ili ih mijenjaju. Tako se Poljski put mijenja u ulicu dr. Željka Selingera. Namjera je provedena u djelo i ulica je i službeno imenovana 10. kolovoza 1965. godine.

Franjo Gaži bio je političar, agronom i prevoditelj. Bio je pripadnik HSS-a i partizana zbog čega ima veoma zanimljiv politički život. Zbog toga i je jedna važan ličnost za Koprivnicu iako je rodom iz Peteranca pokraj Koprivnice. Ono što je ovdje zanimljivo jest to što je Gaži preminuo 1964. godine, a već je 1965. ulica imenovana njegovim imenom. Točnije, ulica je imenovana 10. kolovoza 1965. godine.

Mihovil Pavlek Miškina bio je književnik rodom iz Đelekovca, a ostavio je trag na političkoj sceni Koprivnice i Podravine. Bio je politički aktivan, a po uspostavi NDH još je više postao metom ustaške vlasti. Na posljétku je uhićen i ubijen. Ulica je imenovana 10. kolovoza 1965. godine.

Ulica Mirka Viriusa imenovana je 10. kolovoza 1965. godine, kao i brojne druge ulice koje su također do danas opstale na ulicama Koprivnice. Virius je bio slikar naive, rodom iz Đelekovca, kao i Miškina.

Josip Kozarac još jedan je u nizu književnika kojem je Koprivnica odala počast tako što je njegovim imenom imenovala ulicu. Kozarac je bio književnik, rodom iz Vinkovaca, a preminuo je u Koprivnici. U *Glasi Podravine* objavljena je 12. veljače 1971. godine obavijest koja sadrži odluku o imenovanju ulice Josipa Kozarca.

O Tomi Prosenjaku ne doznajemo mnogo informacija. Bio je predsjednik Gradskog odbora Socijalističkog saveza radnog naroda. Kako je objavljeno u *Glasi Podravine* 25. studenog 1967. godine, Prosenjak je preminuo nakon „duge i teške bolesti“, a napisan je i kratki osvrt na njegov politički angažman u narodnooslobodilačkom pokretu (*Glas Podravine*, 25.11.1967., str. 4). Ulica je njegovim imenom imenovana 1971. godine što je objavljeno u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* broj 2 te godine.

Leander Brozović svojim radom zadužio je Koprivnicu. U prvom redu bio je veterinar, a ono što je još važnije, osnivač i prvi ravnatelj Muzeja grada Koprivnice. Osim toga, bavio se poviješću Podravine i grada Koprivnice. Odluka o imenovanju trga objavljena je također u *Službenom glasniku Općine Koprivnica* u broju 2 iz 1971. godine. Postoji i velika simbolika u lokaciji. Naime, na Trgu dr. Leandera Brozovića nalazi se Muzej grada Koprivnice koji je Brozović osnovao. Prije nego što je postao Trg dr. Leandera Brozovića, bio je to Trg Vladimira Nazora. Nakon toga, umjesto trga, imenuje se Ulica Vladimira Nazora, koja postoji i danas. Trg je okružen ulicom Đure Esteri i Vijećničkom ulicom.

Nova imenovanja događaju se 1990. godine. Tomo Blažek bio je književnik rodom iz Peteranca pokraj Koprivnice. Zanimljivost kod imenovanja ove ulice je to što su, kako piše u *Glasi Podravine* 30. studenog 1990. godine, sami stanovnici zatražili preimenovanje ulice iz Ulice 28. slavonske divizije u Ulicu Tome Blažeka što je u konačnici i prihvaćeno. Obavijest o preimenovanju ulice objavljena je u *Službenom glasniku općine Koprivnice* 23. studenog 1990.

Nikola Sertić prije svega je bio svećenik kojeg su Koprivničanci iznimno poštovali. Obnovio je crkvu sv. Nikole, a napisao je i nikad objavljenu doktorsku disertaciju „Hrvatski kajkavski molitvenici“ (https://bib.irb.hr/datoteka/537651.Podravski_zbornik_2011pdf.pdf). Ulica je imenovana 27. prosinca 1990. godine.

Ulica Josipa Sirutke imenovana je 27. prosinca 1990. godine te je to objavljeno u službenom glasniku. Sirutka je bio lokalni aktivist zaslužan za razvoj gradskog područja Vinice. Spomenimo i kako se ta ulica danas nalazi u gradskom području Vinice.

Đuro Ester rođen je u Koprivnici 1844. godine. Bio je profesor i književnik. Grad mu je odao dvostruku počast ulicom i školom. Kada je u pitanju ulica Đure Estera, moramo navesti da to nije bila novoformirana ulica, nego je već postojala i zvala se Ulica JNA. Isto tako, današnja Ulica Đure Estera među prvim je ulicama na području Koprivnice i bila je najvažnija ulica unutar nekadašnje utvrde. Odluka o preimenovanju ove ulice objavljena je u *Glasu Podravine* 31. svibnja 1991. godine.

Ante Neimarević bio je profesor koji je zbog svog rada postao važna koprivnička ličnost. Porijeklom je iz Bosne i Hercegovine, a u koprivničkoj gimnaziji proveo je 24 godine. Osim što je bio profesor, bio je i književnik. Ulica se nalazi na Lenišću, paralelno s Ulicom dr. Željka Selinger. Odluka o preimenovanju Ulice Blaža Vidatića u Ulicu Ante Neimarevića objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine.

Braća Malančec, Dragutin i Fedor, djeca su uglednog koprivničkog odvjetnika i gradonačelnika. Dragutin je bio urednik lista *Demokrat* i radio je u očevom odvjetničkom uredu. Isto tako, bio je zatvoren u ustaške logore Danica i Jadovno, no iz njih je, igrom slučaja, uspio pobjeći i tako preživjeti. S druge strane, Fedor se bavio slikarstvom te o njegovom životu doznajemo jedino kroz ono što je stvarao. Ulica braće Malačanec je imenovana, kako je objavljeno u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine. Do tada se ulica zvala Ulica Branka Jambrešića. Ulica je okružena Starogradskom ulicom i Bilogorskom ulicom.

Još jedan u nizu Peterančana kojima je Koprivnica odala počast imenovanjem ulica njihovim imenom je i Ivan Sabolić. Sabolić je bio kipar i dekan Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Odluka o imenovanju te novoformirane ulice objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnica* 30. prosinca 1991. godine.

O Josipu Reši doznajmo u okviru gradnje brojnih zgrada na području Koprivnice. On se spominje i u kontekstu gradnje koprivničke sinagoge, no ta informacija nije u potpunosti dokazana (<http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/5229/1/Sinagoga%20u%20Koprivnici.pdf>). Između ostalog, Reš se spominje u vezi s gradnjom vatrogasnog doma. Odluka o preimenovanju te ulice objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine te ulica tada mijenja naziv iz Ulice Kalničkog odreda u Ulicu Josipa Reše.

O Milanu Krmpotiću doznajemo vrlo malo. Znamo da je bio pjesnik koji je bio aktivan u javnom životu Koprivnice, a također saznajemo da je bio predložen za člana Pododbora Matice hrvatske u Koprivnici. Ulica je imenovana 1991. godine, kada su se mijenjali nazivi brojnih ulica

u Koprivnici. Tako je u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine objavljeno kako se Končarov prilaz preimenuje u Ulicu Milana Krmpotića.

Nikola Selak bio je doktor i ravnatelj koprivničke bolnice. Važna je ličnost za koprivničku bolnicu jer, kako navode na službenoj stranici Opće bolnice „dr. Tomislav Bardek“: „Svojim izuzetnim sposobnostima uspijeva uskoro tu malu, provincijsku bolnicu, koju su brojne inspekcije osudile i na zatvaranje, pretvoriti u uzoran zavod, jednu od najboljih bolnica Hrvatske i Slavonije.“ (<http://www.obkoprivnica.hr/o-bolnici>) Što se tiče samog imenovanja, uz brojne druge, i ova ulica imenovana je 30. prosinca 1991. godine.

Rudolf Horvat bio je povjesničar i političar. Politikom se bavio između dva svjetska rata, a karijera mu je bila podosta burna. Bio je profesor koji je napisao brojna djela i jedan od osnivača Hrvatske pučke seljačke stranke. Horvat svoju ulicu dobiva 1991. godine, što je objavljeno u *Glasi Podravine* 30. prosinca 1991. godine. Riječ je o postojećoj ulici koja je dotad nosila ime Ulica Anke Butorac, a tada mijenja naziv u Ulicu Rudolfa Horvata.

Stjepan Kukec bio je pedagog, slikar, grafičar i muzejski radnik. Iako je djelovao u Zagrebu, uvijek se vraćao u rodnu Koprivnicu. Svojim je radom itekako zaslužio da jedna od ulica grada Koprivnice nosi upravo njegovo ime. Odluka o preimenovanju ulice iz Ulica Branka Severa u Ulica Stjepana Kukeca objavljena je *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine.

Stjepan Miklaužić bio je zaslužni koprivnički pedagog. Ulica njegovim imenom također je imenovana 30. prosinca 1991. godine, a do tada se zvala Ulica petog maja. Ta ulica nosi njegovo ime zašto što je upravo u toj ulici Miklaužić smrtno stradao u prometnoj nesreći. Spomenimo kako datum 5. maj obilježava konačno oslobođenje Koprivnice, odnosno ulazak partizana u Koprivnicu 1945. što je bio važan dio politike povijesti u socijalizmu.

Tomo Šestak rođen je u Pragu, ali je u Koprivnici ostavio neizbrisiv trag. Naime, osnovao je Gradsku limenu glazbu i HPD „Podravac“, bio je dirigent tamburaškog orkestra, učitelj pjevanja, violine, klavira, orgulja i gimnazijski pedagog. Autor je i brojnih komornih skladbi. Svoju ulicu Šestak dobiva, kako je objavljeno u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine, preimenovanjem Ulice Prve krajiške proleterske brigade u Ulicu Tome Šestaka.

Đuro Sudeta, književnik rodom iz Stare Ploščice pokraj Bjelovara, preminuo je u Koprivnici. Umro je sa samo 24 godine, no ostavio je trag u hrvatskoj književnosti, ali i u Koprivnici koja mu

je odlučila odati počast imenovanjem ulice. Podatke o imenovanju također pronalazimo u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 15. lipnja 1992. godine.

Fortunat Pintarić bio je hrvatski skladatelj i franjevac. Radio je i živio u brojnim gradovima, a posljednja u nizu bila i Koprivnica, gdje je naposljetku i preminuo (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=48297>). S obzirom na to da se bavio glazbom, Osnovna glazbena škola u Koprivnici nosi upravo njegovo ime. Ulica koja nosi njegovo ime nalazi se na Lenišću, a imenovana je 15. lipnja 1992. godine, što je objavljeno u *Službenom glasniku općine Koprivnica*.

Milan Graf bio je nogometaš, violinist, sportski novinar i nogometni sudac. (<http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=7435>). Bio je uspješan i kao violinist, ali i kao sportaš. Odluka o imenovanju ove ulice objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 29. prosinca 1992. godine.

Josip Vargović bio je gradonačelnik Koprivnice od 1906. do 1913. godine. Mira Kolar-Dimitrijević u svom radu „Jedno viđenje povijesti grada Koprivnice od 1901. do 1918. godine“ Vargovićevu vladavinu opisuje kao „zlatne godine u razvoju grada“ jer je poboljšao gospodarstvo, imao dobar komunalni plan te nije zanemarivao područja poput školstva. Josip Vargović svoju ulicu dobiva 1998. godina. Naime, na 14. sjednici Gradskog vijeća grada Koprivnice održanoj 15. srpnja 1998. godine odlučeno je da će jedna od novoformiranih ulica nositi upravo Vargovićevo ime. Riječ je o odvojku Opatičke ulice prema sjeveru.

Juraj Bedenik bio je biskup koji je zaređenjem dobio ime Angelik, a rođen je 1808. godine. Ulicu u Koprivnici dobio je odlukom na 14. sjednici Gradskog vijeća grada Koprivnice održane 15. srpnja 1998. godine. U odluci se navodi kako dotadašnja ulica Alekse Šantića, bosanskohercegovačkog i srpskog pjesnika, mijenja u naziv Ulica Jurja Bedenika.

Slavko Löwy bio je koprivnički arhitekt. Obnovio je koprivničku sinagogu i podigao je spomenik židovskim žrtvama (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=37306>). O imenovanju njegove ulice doznajemo iz *Glasnika grada Koprivnice*. Naime, 22. prosinca 2000. godine uz imenovanje nekoliko drugih ulica, imenovana je i Ulica Slavka Löwyja.

Stanko Sulimanović još je jedan u nizu liječnika koji su radili u koprivničkoj bolnici te im se grad imenovanjem ulice odužio za sve što su za njega činili. Sulimanović je u Koprivnicu došao 1952. godine i tada je s dr. Leopoldom Aufom vodio Interni odjel (<http://www.obkoprivnica.hr/o->

bolnici). Odluka o imenovanju ulice objavljena je u *Glasniku grada Koprivnice* 22. prosinca 2000. godine.

Adolf Daničić, iako rođen u Križevcima, važna je ličnost za Koprivnicu. Razlog tome je što je Daničić 1906. godine osnovao tvornicu superfosfata i sumporne kiseline „Danicu d.d.“. S poslovanjem je završila zbog „gospodarskih i političkih prilika“ 1937. godine (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=13856>). Daničić svoju ulicu dobiva 2000. godine što je objavljeno u *Glasniku grada Koprivnice* 22. prosinca 2000. godine.

Zoran i Marijan Wolf bili su poduzetnici koji su osnovali preteču „Podravke“. Riječ je o tvornici za preradu voća i pekmeza. Odluka o imenovanju Ulice braće Wolf objavljena je u *Glasniku grada Koprivnice* 22. prosinca 2000. godine te je to bila tada novoformirana ulica.

Ivica Hiršl bio je gradonačelnik Koprivnice, pripadnik HSS-a i javni djelatnik (<http://zbl.lzmk.hr/?p=405>). Funkciju gradonačelnika obnašao je od 1939. do 1940. godine, a odmah po uspostavi NDH je uhićen i ubijen. Odluka o imenovanju ulice Ivica Hiršla objavljena je u *Glasi Podravine* 15. prosinca 2000. godine.

O Ivanu Đurkanu doznajemo tek pokoju crticu. Znamo da je bio gospodarstvenik te da 1858. godine podiže prvi koprivnički parni mlin na rijeci Koprivnici (Slukan Altić 2003: 103). Štoviše, Koprivnica je njegovom zaslugom parni mlin dobila ranije nego Zagreb. Sama ulica imenovana je 7. travnja 2005. godine.

O životu Josipa Bukovčana doznajemo tek ponešto i to iz *Glasi Podravine*. Doznali smo da je bio član Kotarskog komiteta, direktor DIP-a Bilokalnik, ali i član Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije. Svoju ulicu Bukovčan dobiva 2005. godine, odlukom donesenom na sjednici Gradskog vijeća grada Koprivnice 6. travnja 2005. godine i objavljenom u *Glasniku grada Koprivnice* 7. travnja 2005. godine. Iako su na stranici grada Koprivnice uglavnom dostupni dokumenti sa sjednica Gradskog vijeća, ne nalazimo dokumente na kojoj je donesena odluka o imenovanju ulice Josipa Bukovčana te stoga nismo uspjeli doznati tko je i s kojim obrazloženjem predložio to imenovanje.

Zlata Bartl bila je znanstvenica i kreatorica najpoznatijeg hrvatskog začina – *Vegete*. U Koprivnicu je stigla 1955. godine i u njoj je ostala sve do svoje smrti 2008. godine. Bartl je doista građanka Koprivnice koja ju je zadužila izumom po kojem je Koprivnica nadaleko poznata s obzirom na njezino veliko postignuće i utjecaj na danas svjetski poznatu tvrtku „Podravka“. Osnovana je i zaklada „Prof. Zlate Bartl“, čija je svrha promicanje i poticanje stvaralačkog,

inovativnog i znanstveno-istraživačkog rada među visokoobrazovanim mladim ljudima, osobito na tehničko-tehnološkom području, kojim se i bavila prof. Zlata Bartl (<http://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/e/0e25464053ca58434148ce5020429a7f.pdf>). Odluka o imenovanju Trga Zlate Bartl objavljena je u *Glasniku grada Koprivnice* 26. ožujka 2009. godine.

Božena Loborec bila je književnica, a svoju je inspiraciju nalazila u Koprivnici i njezinim ljudima. Osim što je pisala, bila je profesorica hrvatskog jezika i direktorica Gradske knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ (Sabolović-Krajina 2007: 58). Odluka o imenovanju ulice Božene Loborec donesena je 23. ožujka 2009. godine, što je objavljeno u *Glasniku grada Koprivnice* 26. ožujka 2009. godine.

Vinko Česi bio je književnik, novinar i publicist, rodom iz Koprivnice, gdje je pohađao i gimnaziju. Radio je u brojnim novinama poput *Vjesnika* i *Večernjeg lista*. Ulica nazvana njegovim imenom imenovana je 26. ožujka 2009. godine. Ulica Vinka Česija započinje od Ulicu Dore Pejačević i proteže se u smjeru sjever-jug te zatim skreće na zapad i obuhvaća katastarsku česticu broj (dalje k.č.br.): 2893/2. Manji odvojak ulice koji se odvaja na jug prema k.č.br.: 7949 od mjesta gdje ulica skreće na zapad protezat će se u smjeru sjever-jug (*Glasnik grada Koprivnice*, br. 3, 2009., str. 75.).

Zvonimir Golob bio je pjesnik i prevoditelj, pokrenuo je časopis *Krugovi*, a uređivao je i *Telegram* (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=22579>). Osim što su gradski čelnici po njemu imenovali ulicu, 2009. godine je održan i Festival neobjavljene ljubavne poezije Zvonimira Goloba. Iste godine održan je i Festival hrvatske šansone „Zvonimir Golob“, a od 2003. godine dodjeljuje se i književna nagrada „Zvonimir Golob“. Što se tiče same ulice, ona je ime dobila na 33. sjednici Gradskog vijeća grada Koprivnice održanoj 23. ožujka 2009. godine. Nije navedeno tko je predložio baš taj naziv novoformirane ulice.

Mariška Holoubek Funjak bila je glazbenica. Otac joj je bio Čeh, a majka Mađarica, no Funjak se vrlo rano s obitelji doselila u Hrvatsku (<http://www.muzej-koprivnica.hr/mariska-holoubek-funjak-25-godina-kasnije/>). Mariškina ulica dobila je ime upravo po toj renomiranoj glazbenici, a po njoj nazvan i Klub za starije osobe Doma za starije i nemoćne Koprivnica imenovan je njenim imenom. Odluka imenovanju objavljena je u *Glasniku grada Koprivnica* 26. ožujka 2009. godine.

Pavao Vuk-Pavlović rođen je kao Pavao Wolf. Bio je filozof koji se smatra osnivačem suvremene makedonske filozofije (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=65664>). Rođeni je Koprivničanac, a svoju ulicu je dobio 1998. godine. Točnije, na 14. sjednici Gradskog

vijeća grada Koprivnice održane 15. srpnja 1998. godine odlučeno je kako će se dotadašnja ulica Maksima Gorkog preimenovati u Ulicu Pavla Vuka Pavlovića. Ulica još jednom mijenja naziv i to na 14. sjednici Gradskog vijeća grada Koprivnice koja je održana 7. ožujka 2011. godine. Tada ulica mijenja naziv u Ulica Pavla-Vuk Pavlovića.

Žarko Dolinar bio je rođeni Koprivničanac, vrhunski sportaš i znanstvenik. Diplomirao je i doktorirao na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu te se bavio istraživačkim radom u brojnim područjima. Što se tiče njegove sportske karijere bio je višestruki stolnoteniski državni prvak i 74 puta nastupio za državnu reprezentaciju, osvojio 25 međunarodnih naslova i 8 medalja na svjetskim prvenstvima: zlatnu (svjetski prvak 1954. u paru s Vilimom Harangozom), 4 srebrne i 3 brončane (<http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=15793>). Važno je napomenuti da je rođen 1920. Godine, a tijekom Drugog svjetskog rata i NDH s bratom Borisom spašavao je Židove, zbog čega je 1993. godine u Izraelu dobio medalju „Pravednik među narodima“. Odlukom Gradskog vijeća grada Koprivnice 26. srpnja 2011. godine Dolinar je dobio svoj trg, a kako stoji u Odluci o određivanju imena novoformiranom trgu i ulicama, promjeni imena i područja imenovanih ulica na području Grada Koprivnice, članka 2: „Trg dr. Žarka Dolinara koji će obuhvaćati k.č.br. 4818 k.o. Koprivnica, a u naravi područje nekadašnje vojarne «Ban Krsto Frankopan» u Gradu Koprivnici“ (https://www.koprivnica.hr/user_content/documents/broj_4.pdf. ili *Glasnik grada Koprivnice*, br. 4, 2011., str. 60.).

Dr. Albert Heinrich bio je prvi školovani epidemiolog na koprivničkom području i voditelj higijensko-epidemiološke službe sve do umirovljenja 1977. godine (<http://www.zzjz-kkz.hr/defaultcont.asp?id=47&n=2&g=1>). O njegovom radu vrlo je malo poznatih činjenica, ali s obzirom na to da mu je grad odlučio posvetiti ulicu, možemo zaključiti da je njegov rad bio iznimno važan za Koprivnicu. Dr. Albert Heinrich preminuo je 1991. godine, a ulica je njegovim imenom imenovana 12. prosinca 2012. godine.

Goran Vrbošić-Vrba bio je dragovoljac koji je poginuo u Domovinskom ratu. Osim toga, bavio se rukometom te se njemu u čast već 26 godina organizira Memorijalni turnir Goran Vrbošić-Vrba. Ulica je njegovim imenom imenovana 2012. godine. Riječ je o tada novoformiranoj ulici na području Lenišća u zoni jug.

Imenovanje Ulice dr. Alberta Heinricha i Ulice Gorana Vrbošića-Vrbe stupile su na snagu 12. prosinca 2012. godine, a sama sjednica održana je 5. prosinca 2012. godine. U zapisniku se navodi da je Povjerenstvo za imenovanje ulica i trgova na području Grada Koprivnice predložilo navedena imena za ulice te su ona jednoglasno prihvaćena. Isto tako, navodi se da nitko nije

uložio žalbu niti dao neki drugi prijedlog. Također, u zapisniku se ne navodi zašto je Povjerenstvo odabralo upravo te ulice.

U Arhivu u Koprivnici našli smo datume imenovanja većine ulica, međutim kako to biva, postoje glasnici iz nekih godina koje ondje nismo pronašli. Tako nismo pronašli kada se dogodilo to imenovanje Ulice Mije Šimeka, Tome Čikovića i Vinka Vošickog.

Mijo Šimek, rodom iz Torčeca, bio je član Komunističke partije Jugoslavije i jedna od važnijih ličnosti u stvaranju partizanske narodne vlasti u Koprivnici. Što se tiče dodjeljivanja njegovog imena ulici, ne možemo sa sigurnošću reći točno kada se to dogodilo. Naime, u *Glasi Podravine* je 7. rujna 1984. godine objavljena rasprava i prijedlozi o imenovanju ulica zaslužnim Koprivničancima. Među njima je i Mijo Šimek, no kasnije nije objavljeno kada je to učinjeno. Jedino što sa sigurnošću možemo reći je da je odluka donesena između 1984. i 1988. godine, stoga što se 1988. godine spominje adresa te ulice u oglasniku, također u *Glasi Podravine*.

Tomo Čiković bio je gradonačelnik Koprivnice. Bio je aktivan političar prije Drugog svjetskog rata, a nakon njega pridružio se antifašističkoj borbi. Bio je član HSS-a. Ulica je postojala još 1987. godina jer se spominje u oglasniku *Glasi Podravine*, međutim ne nalazimo podataka kada je ona imenovana.

Vinko Vošicki bio je knjižar, tiskar i nakladnik. Inače rodom iz Češke, u Koprivnicu dolazi 1909. godine te u njoj ostaje do smrti (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=65358>). Bio je istaknuta ličnost zato što je jedan od inicijatora osnivanja muzeja u Koprivnici, a i prvi je urednik *Podravskeg zbornika*. Kao što je slučaj u imenovanju ulice Mije Šimeka, isti je slučaj u imenovanju ulice Vošickog. U *Glasi Podravine* su 7. rujna 1984. godine objavljeni rasprava i prijedlozi o imenovanju ulice Vinka Vošickog, a već se 1985. godine u oglasniku navodi adresa ulice Vinka Vošickog. Prema tome, odluka je donesena ili 1984. ili 1985. godine.

5.4. Imena ulica prema ličnostima od nacionalnog značaja i ulice imenovane prema zemljopisnim pojmovima

U ovom dijelu diplomskog rada nalaze se nazivi ulica koje možemo pronaći u gotovo svakom mjestu u Hrvatskoj te one ulice čija su imena vezana uz topografske karakteristike. Primjerice Bjelovarska cesta koja se tako zove jer se tom ulicom može doći do Bjelovara pa tu nije potrebno neko drugo objašnjenje. Ovaj dio građe obrađivat ćemo kronološkim redom kao i prethodnu cjelinu. Time možemo uvidjeti postoji li politička povezanost ličnosti i s osobom po kojoj je ulica imenovana.

U ovaj dio možemo svrstati i Zrinski trg. Naime, trg je prvi put imenovan 1866. godine povodom 300. godine pada Sigeta i smrti Nikole Zrinskog (*Koprivnička Podravina na starim razglednicama* 2017: 6). Tijekom godina mijenjao je naziv, ali je u konačnici zadržan naziv Zrinski trg. Spomenimo kako je nosio sljedeća imena: Piazza, Trg kralja Aleksandra i Trg Maršala Tita.

Kao što smo već spomenuli, Bjelovarska cesta dobila je vrlo vjerojatno naziv zato što se njome može stići do Bjelovara. Potom imamo Dalmatinsku ulicu koja je, kako se spominje u *Službenom glasniku općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine, preimenovana iz Ulice Marcela Sestrića. Razlog preimenovanja ima politički aspekt. Naime, Marcel Sestrić bio je pripadnik narodnooslobodilačkog pokreta koji je poginuo s drugim profesorima i učenicima Gimnazije „Ive Marinkovića“, a kojima je u čast postavljena spomen-ploča 1959. godine (*Glas Podravine*, god 1959., br. 27). U vrijeme preimenovanja, Vlada Republike Hrvatske već je proglasila neovisnost, a u Koprivnici je još 1990. godine počeo jačati HDZ.

Nadalje, imamo Đelekovečku cestu i Dravsku ulicu. Za njih, kao ni za primjerice Bjelovarsku cestu, nije potrebno objašnjenje dobivanja naziva. Obje su imenovane 10. kolovoza 1965. godine.

Florijanski trg još je jedan u nizu koji je kroz povijest mijenjao svoje ime. Naziv je dobio po crkvi sv. Florijana koja se tamo nekada nalazila. Crkva je srušena te je 1892. godine sagrađena druga kod bolnice. Kasnije je taj trg preimenovan u Trg bratstva i jedinstva. „Bratstvo i jedinstvo“ bio je slogan Saveza komunista Jugoslavije, stoga ne čudi da je odmah na početku samostalnosti Hrvatske taj naziv ukinut. Povratak naziva Florijanski trg dogodio se 1991. godine. Točnije, odluka je objavljena u *Glasi Podravine* 24. svibnja 1991. godine. U istom članku navedeno je preimenovanje Trga maršala Tita u Trg bana Josipa Jelačića. Slučaj je isti kao i s Florijanskim trgom. Dakle, Trg bana Josipa Jelačića postojao je i ranije. Ban Jelačić važan je dio hrvatske povijesti, ali i Koprivnice. On je, naime, 1856. godine položio kamen temeljac pučke škole. Možemo, stoga, naglasiti da je on važan dio koprivničke povijesti. Nema podataka kada je trg prvotno imenovan Trgom bana Josipa Jelačića, no vraćen je, kako je spomenuto 1991. godine.

Iz gore navedenog razvidno je da su se imenovanja i preimenovanja ulica događala u valovima u određenim povijesnim trenucima vezanima uz političke promjene. Godina 1991. bila je prekretnica za cijelu Hrvatsku. U Koprivnici se te godine mijenjaju brojni nazivi ulica. Iz *Glasi Podravine* saznajemo da u prosincu 1991. godine velik broj ulica mijenja svoje nazive. Tako je grad Koprivnica 1991. godine dobio Franjevačku ulicu, koja je dotad bila Ulica Augusta Cesarca, još jednog u nizu pripadnika socijaldemokrata. Nadalje, Ulica Stjepana Prvčića, koji je

bio potpredsjednik koprivničke mjesne organizacije seljačke stranke i jedan od čelnih ljudi Narodne fronte Jugoslavije, preimenovana je u Hercegovačku ulicu. Zatim imamo preimenovanje Ulice Nikole Severovića u Istarsku ulicu. Nikola Severović bio je još jedan član Komunističke partije Jugoslavije, kojeg je Josip Broz Tito proglasio narodnim herojem. Nadalje, svoju ulicu gubi i Tomo Bešenić, hrvatski iseljenički političar koji je proglašen doživotnim počasnim predsjednikom Hrvatske bratske zajednice (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=7298>). Ulica Tome Bešenića preimenovana je u Opatičku ulicu. Ulica 21. slavonske udarne brigade u Koprivnici je izgubila svoj naziv te je ulica preimenovana u Magdalensku ulicu. Također, nailazimo i na spajanje nekadašnjih ulica: Ulica oslobođenja i Starogradska cesta te time nastaje nova ulica i dobiva naziv Starogradska ulica. Postoje i novoformirane ulice na području grada Koprivnice, a to su: I Vinodolski odvojak, I Vinogradski odvojak, II Vinodolski odvojak, II Vinogradski odvojak, III Vinogradski odvojak, IV Vinogradski odvojak i V Vinogradski odvojak. Osim navedenih ulica, u istom članku navedene su i druge novoformirane ulice: Ulica Ivana Sabolića, Ulica Ivana Trnskog, Ulica Rudešinkin breg i Trakošćanska ulica. Ivana Sabolića svrstali smo već ranije pod Koprivničance, a Ivana Trnskog možemo svrstati i u osobe od nacionalnog značaja. Naime, obitelj Ivana Trnskog rodom je iz Novigrada Podravskog, dakle potječe iz šire okolice Koprivnice. Međutim, njegovo djelovanje nikako nije povezano s Koprivnicom, a njegovu ulicu nalazimo u Bjelovaru, Zagrebu i Novoj Rači. Bio je književnik, prevoditelj i političar koji je obilježio 19. stoljeće, a to je razlog zbog kojeg su mu gradovi odali počast imenovanjem ulice njegovim imenom.

Također, nailazimo na preimenovanje Trga Vladimira Bakarića u Trg Eugena Kumičića. Koprivnica, dakle, zamjenjuje člana Komunističke partije Jugoslavije Vladimira Bakarića, renomiranim hrvatskim književnikom 19. stoljeća, Eugenom Kumičićem. Ta promjena objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnice* 30. prosinca 1991. godine.

Kraljevi Krešimir, Tomislav i Zvonimir uspostavom hrvatske samostalnosti dobivaju svoje ulice u Koprivnici. Tako je Ulica Ive Lole Ribara, koji je također bio član Komunističke partije Jugoslavije, zamijenjena Trgom kralja Krešimira. Ulica Veljka Vlahovića, koji je bio narodni heroj Jugoslavije i istaknuta ličnost Komunističke partije Jugoslavije, zamijenjena je Trgom kralja Tomislava. I treći u nizu kralj, Zvonimir, zamijenio je Edvarda Kardelja, također istaknutog člana Komunističke partije Jugoslavije.

I dalje se nastavilo s izbacivanjem komunista s ulica grada Koprivnice. Sljedeći je na red došao Boris Kidrič, također istaknuti član Komunističke partije Jugoslavije. Kidrič je bio i

ministar industrije od 1946. godine (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=31392>). Trg Borisa Kidriča u prosincu 1991. godine je zamijenio Trg podravskih heroja.

Sada dolazimo do imenovanja ulice Andrije Hebranga. Andrija Hebrang bio je član Komunističke partije Jugoslavije, no zbog svoje burne političke prošlosti iznašao je put kojim ga je Sabor Republike Hrvatske u lipnju 1990. godine proglasio „nevinom žrtvom komunističke represije“ i time je politički rehabilitiran (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=24698>). Ono što je zanimljivo je da je Ulica Andrije Hebranga 30. prosinca 1991. godine zamijenjena Ulicom Nikole Demonje, koji je bio sudionik Narodnooslobodilačke borbe i narodni heroj Jugoslavije. Zatim je preimenovana ulica Ive Marinkovića u Ulicu Ante Starčevića. Marinković, osim što je bio pisac, također je bio i sudionik Narodnooslobodilačke borbe i još jedan u nizu narodnih heroja Jugoslavije. S druge strane, Koprivničanci su odlučili odati počast Anti Starčeviću, hrvatskom političaru i osnivaču Stranke prava. Nadalje, ulicu u Koprivnici dobiva i Antun Gustav Matoš, književnik. Ulica proleterskih brigada, koje također spadaju u dio povijesti Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije, preimenovana je upravo u Ulicu Antuna Gustava Matoša. Zatim, ulicu dobiva i Antun Mihanović, pisac, političar i autor hrvatske himne. Ulica Antuna Mihanovića zamijenila je dotadašnju Ulicu Rade Končara, a Končar je bio član Komunističke partije Jugoslavije. Končar je poginuo vrlo brzo, 1942. godine, te je time postao simbolom socijalističkog režima. Danas u gradu Koprivnici nalazimo i Ulicu Beč koja je također imenovana 1991. godine, što je objavljeno u *Glasi Podravine* 13. prosinca 1991. godine. Što se tiče razloga imenovanja Ulice Beč, ne nalazimo informaciju zašto baš Ulica Beč, no saznajemo čije je ime dotad nosila. Riječ je po, kako piše u *Glasi Podravine* 7. rujna 1979. godine, „Eshilu Pavičiću jednom od brojnih žrtava fašističkog terora“. Detaljnije o njemu ne doznajemo ništa, osim da je pohađao gimnaziju. Također, nalazimo i preimenovanje Ulice Boška Buhe u Ulicu Brune Bušića. Buha je bio također partizan koji je razvio tehniku uništavanja protivničkih bunkera pomoću ručnih bombi. Nasuprot njemu nalazi se Bušić čijim je imenom ulica preimenovana. Bušić je bio zagovornik suverene Hrvatske, a s obzirom na njegova stajališta i tadašnju političku situaciju, ubila ga je tajna jugoslavenska policija.

Dogodilo se i preimenovanje Ulice Gustava Perle Bende u Ulicu Ivana Mažuranića. O Perli Bendi doznajemo da je bio pripadnik partizana te saznajemo i o njegovom navodnom nakon što su ga ulovile ustaše. To doznajemo iz *Glasa Podravine*, odnosno iz članka objavljenog 28. kolovoza 1981. godine. Koprivnica je preimenovala njegovu ulicu u Ulicu Ivana Mažuranića, književnika, političara i pravnika, neizostavne ličnosti hrvatske povijesti i književnosti. Isto tako,

Ulica Moše Pijade preimenovana je u Ulicu Ivana Meštrovića. Moša Pijade bio je član Komunističke partije Jugoslavije, a Ivan Meštrović hrvatski kipar i arhitekt. Zatim, ulicu u Koprivnici dobiva i Josip Juraj Strossmayer, biskup, političar, mecena i jedan od najutjecajnijih i najvažnijih ličnosti 19. stoljeća. Njegovim imenom zamjenjuje se dotadašnji naziv ulice Josipa Kraša, komunista i narodnog heroja Jugoslavije.

Ni Ulica Put VII banijske divizije koprivničke vlasti 1991. godine nisu ostavile na ulicama Koprivnice. Dakle, i ovdje je riječ o partizanskoj diviziji. Ta ulica preimenovana je u Ulicu kneza Domagoja. Nalazimo i preimenovanje Ulice žrtava fašizma u Ulicu kraljice Jelene. Ime Ulice žrtava fašizma nije potrebno objašnjavati, kao ni zašto su je prethodne vlasti imenovala. Kraljica Jelena je živjela u 10. stoljeću, a bila je žena kralja Krešimira II.

Ljudevit Gaj također na ulicama Koprivnice zamjenjuje komunista Milivoja Marijana. O Marijanu doznajemo ponešto iz *Glasa Podravine* 5. prosinca 1969., gdje se u članku spominje uz nekolicinu komunista koji su zbog sukoba s ustašama morali otići u ilegalu. Ljudevit Gaj bio je književnik, političar i središnja osoba ilirskog pokreta. Zbog svojih iznimnih postignuća, osim na ulicama brojnih drugih mjesta, njegovo ime nalazi se i na jednoj koprivničkoj ulici.

Viktor Bubanj, narodni heroj Jugoslavije, također je imao ulicu na području grada Koprivnice. Njegova je ulica u prosincu 1991. godine preimenovana u Ulicu Ljudevita Posavskog. Posavski je bio knez na području Drave, Save i Kupe, a u to područje možemo svrstati i Koprivnicu. Dakle, položaj Koprivnice mogao bi se povezati s ovim odabirom te s pozicijom Ljudevita Posavskog u hrvatskom nacionalnom narativu.

Sada dolazimo do Marijana Badela, odnosno do preimenovanja Ulice Marijana Badela u Ulicu Petra Svačića. Badel je rodom iz Koprivnice, a također je bio komunist i narodni heroj Jugoslavije. Unatoč tome to što je bio Koprivničanac, nije mu bilo dovoljno da se njegovo ime i dalje zadrži na koprivničkim ulicama. Petar Svačić pak, još je jedan u nizu hrvatskih kraljeva koji su dobili svoju ulicu u Koprivnici.

Za kraj, među ulicama koje su preimenovane u prosincu 1991. godine, nalaze se Ulica Stjepana Miklaužića, dotad Ulica petog maja te Ulica Ferde Rusana, dotad Ulica neznalog junaka. O Stjepanu Miklaužiću ne saznajemo gotovo ništa dok je Rusan važan za susjedno mjesto Virje. Valja nadodati i da je neznani junak je termin koji označava: „Spomen-obilježje neidentificiranom ratniku poginulom za obranu domovine; simboličan je izraz zahvalnosti i iskazivanja počasti svim vojnicima, žrtvama rata za obranu domovine. Zamisao o ukupu posmrtnih ostataka nepoznatog vojnika na počasnom mjestu javila se u Francuskoj potkraj I.

svjetskog rata“ (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=43673>). Dakle, nije direktno povezana s komunističkom vlašću, no ipak je preimenovana.

Godine 2000. se nastavlja imenovanje novoformiranih ulica na području grada Koprivnice. Odluka o imenovanju novoformiranih ulica objavljena je u *Glasniku grada Koprivnice* 22. prosinca 2000. godine. Prva u nizu je Ulica Cinderišće. Zatim imamo Ulicu Ive Pevaleka. Kod njega imamo isti slučaj kao i kod Ivana Trnskog zato što je Pevalek rodom iz Novigrada Podravske, bio je botaničar i doktor znanosti. Odlučili smo ga svrstati u ovu skupinu zato što pripada pod šire koprivničko područje. Koprivnica istog dana dobiva Ulicu Katarine Zrinske i Ulicu Dore Pejačević. Nakon toga je, pak, u *Glasniku grada Koprivnice* 6. travnja 2005. godine objavljena je odluka o promjeni imena, kao i području prostiranja ovih dviju ulica. Kod Ulice Katarine Zrinske mijenja se samo nastavak, odnosno riječ u imenu ulice Zrinske prelazi u Zrinski (*Glasnik grada Koprivnice*, br. 2, 7. travnja 2005.).

Koprivničke vlasti nastavljaju s promjenom imena ulica pa je tako 2010. godine imenovana Gospodarska ulica i Ulica Pravednika među narodima. Odluka o imenovanju ovih dviju ulica objavljena je u *Glasniku grada Koprivnice* 23. prosinca 2010. godine. Kao što smo spomenuli ranije, i Žarko Dolinar, Koprivničanac, dobio je odlikovanje Pravednik među narodima.

Godinu dana kasnije, odnosno, kako je objavljeno u *Glasniku grada Koprivnice*, 1. kolovoza 2011. godine, imenovana je ulica Močilski vinogradi. Sljedeće imenovanje ulica u Koprivnici dogodilo se 2013. godine. Tada su odlukom Gradskog vijeća grada Koprivnice novoformirane ulice imenovane kao: Ulica Ivana Gundulića i Ulica Ruđera Boškovića.

Svako mjesto ima ulice čiji nazivi postoje odavno, a povezani su s događajima ili pak ljudima koji su živjeli u toj ulici. Isti slučaj je i s Koprivnicom. Dr. Leander Brozović u svojoj knjizi *Grada za povijest Koprivnice* spominje niz ulica koje se spominju još u 17. stoljeću. Uz to, spominje i tadašnjih 10 predgrađa, odnosno naselja. Od ulica izvan tvrđave spominje: Jamobrica, Pijačna, Duga, Ciglenečka, Gibanična i Špoljarska, a od predgrađa spominje: Banovec, Dubovec, Miklinovec, Futakovec, Krupčina, Severovec, Veliki i Mali Brežanec i Brege (Brozović 1978: 80). Za ulice izvan tvrđave Dr. Brozović navodi: Gospodsku, Vijećničku i Oružansku te Vijećnički trg. Danas u Koprivnici, od navedenih predgrađa, nalazimo ulice Donji Banovec, Gornji Banovec, Dubovec, Severovec i Miklinovec. Što se tiče ulica koje postoje i danas, to su: Duga ulica, Gibanična ulica, Špoljarska i Oružanska. Za Dugu ulicu je važno napomenuti kako je ona već nekoliko puta mijenjala svoj naziv. Naime, prvo je bila Duga ulica, a potom je nosila naziv Ulica Ljudevita Gaja. Nakon toga, 13. prosinca 1991. godine u *Glasi Podravine* spominje s

preimenovanje Ulice Ljudevita Gaja u Dugu ulicu. Što se tiče Brežanca, danas ne postoji Veliki i Mali Brežanec, već Ulica novi Brežanec i Ulica stari Brežanec.

Iako ne znamo podrijetlo navedenih imena jer ona postoje „oduvijek“, ovdje ćemo svrstati još jednu ulicu. Riječ je o Ulici Svilarška. Ona je ime dobila zato što se ondje bila nalazila svilana koja postoji i danas, no ne posjedujemo podatak o tome kada je imenovana.

U Koprivnici i danas postoji Trg mladosti. Odluka o imenovanju ovog trga objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnica* 10. kolovoza 1965. godine. Tada se navodi da je donesena odluka o preimenovanju tadašnjeg Trga Stjepana Radića, koji spaja ulicu Antuna Nemčića s Ulicom oslobođenja mijenja i dobiva naziv Trg Mladosti. Iako ovaj naziv tipičan za komunistički režim, nije promijenjen nakon 1991. godine

Zatim, nailazimo i na imenovanje još jedne novoosnovane ulice. U glasniku kaže: Novoosnovana ulica u predjelu Taraščica koja spaja ulicu Ive Marinkovića s Križevačkom ulicom, a prelazi kraj zgrade šumarije imenuje se ulicom Augusta Šenoe.

5.5. Analiza imena ulica i trgova

Kao što je spomenuto, od tih 91 imena povijesnih osoba koje nalazimo na ulicama grada Koprivnice, napravljena je kategorizacija. Primarno su raščlanjene na sljedeće kategorije: osobe iz razdoblja do kraja 18. stoljeća, osobe iz 19. stoljeća, osobe iz razdoblja od 1900. do 1945., iz razdoblja socijalističke Hrvatske i iz Domovinskog rata te ostali.

	Broj ulica	Postotak
Osobe iz razdoblja do kraja 18. stoljeća	13	14,29%
Osobe iz 19. stoljeća	18	19,78%
Osobe iz razdoblja od 1900. do 1945.	21	23,08%
Osobe iz socijalističke Hrvatske	28	30,77%
Osobe iz razdoblja Domovinskog rata	1	1,1%
Ostali	10	10,99%

Tablica 5.5.1. Raspodjela imena ulica i trgova

U prvom stupcu nalazi se broj ulica koje nose ime po navedenoj skupini, a postotak u drugom stupcu odnosi se na to koji postotak nose ulice po skupinama. Teško je bilo odrediti koga svrstati u koju kategoriju s obzirom na to da se iz biografija pojedinih osoba ne može iščitati jesu li utjecali, odnosno pripadali kojoj političkoj strani tijekom svojih života. Dodatni je problem što su mnogi živjeli na prijelazima razdoblja. Sveukupno gledano, u imenima ulica najviše je osoba iz 20. stoljeća te smo njih podijelili na dvije najznačajnije kategorije.

Nadalje, postoji niz ulica koje su svoje imena dobila za vrijeme socijalizma. I dok je niz imena u nazivima ulica maknut početkom 90-ih, ima onih koje još i danas nalazimo. To su: Bjelovarska cesta, Dravska ulica, Đelekovačka cesta, Ivanjska cesta, Križevačka cesta, Radnička cesta, Trg. dr. Leandera Brozovića, Trg mladosti, Trg slobode, Trg dr. Tomislava Bardeka, Ulica Augusta Šenoe, Ulica braće Radić, Ulica Ciglana, Ulica Bilogorska, Ulica Crnogorska, Ulica Čakovečka, Ulica Čarda, Ulica dr. Željka Selinger, Ulica Frankopanska, Ulica Franje Gažija, Ulica Franje Mraza, Ulica Ivana Gorana Kovačića, Ulica Gorička, Ulica Grgura Karlovčana, Ulica Herešinska, Ulica Josipa Kozarca, Ulica Marovska, Ulica Križevačka, Ulica Krste Hegedušića, Ulica Ledinska, Ulica Mihovila Pavleka Miškine, Ulica Nikole Tesle, Ulica Potočna, Ulica Preložna, Ulica Sajmišna, Ulica Sokolska, Ulica Frana Supila, Ulica Školska, Ulica Tarašćice, Ulica Tome Prosenjaka, Ulica Vladimira Nazora, Ulica Zagrebačka, Varaždinska cesta, Vinodolska ulica i Vinogradska ulica. Kao što možemo vidjeti, postoji niz ulica koje su neutralnog naziva, a ima i onih koje nose nečije ime.

U prethodnom odlomku pobrojali smo imena ulica koje su imenovane u doba socijalizma, a koje i danas možemo pronaći na ulicama Koprivnice. Uglavnom je riječ o neutralnim nazivima imena, međutim ima i onih koje su povezana s razdobljem socijalizma. Za tek nekoliko njih možemo reći da prema naziva pripadaju prethodnom režimu koji se početkom 90-ih maksimalno uklonilo iz javnog prostora Koprivnice.

Razdoblje socijalizma pravi je primjer kako se politika povijesti odražava na javni prostor, zato što je tada većina ulica imenovana osobama koje su pripadale tom režimu. Time se želi prikazati koja je bila važnost tog režima u Drugom svjetskom ratu i time se, možemo reći, veliča njihov politički pothvat i utjecaj. U doba socijalizma, osobito 1965. godine na ulicama Koprivnice pojavljuju se imena političara Komunističke partije Jugoslavije poput Josipa Kraša, zatim kolektivna imena poput Ulica 28. slavonske divizije ili pak važna povijesna ličnost poput Petra Preradovića. Što se tiče tih, nazovimo ih, kolektivnih imena, tu je riječ o vojnim odredima koji su sudjelovali u ratu. Nabrojimo kako tada ulice Koprivnice dobivaju sljedeća imena: Ulicu 32. divizije, Put VII. Banijske divizije, Ulicu proleterskih brigada, Ulicu kalničkih odreda, spomenutu Ulicu 28. slavonske divizije, Ulicu Jugoslavenske narodne armije, Ulicu 21. slavonske brigade i Ulicu Prve krajiške proleterske brigade. Nadalje, spomenimo i kako se javljaju imena osoba koje su bile uključene u lokalnu politiku ili pak slabije poznate osobe, ali koji su svojim djelima bili lojalni režimu i time su zaslužili da ulice nose njihova imena. Tu možemo spomenuti Marcela Sestrića i Branka Severa. Valja pojasniti da je Sestrić prvotno bio vojnik NDH iz koje je pobjegao i pridružio se partizanima da bi ga na kraju ubila ustaška vojska,

a Sever je također bio partizan kojeg su ranili Nijemci te je naknadno i preminuo od ranjavanja (*Glas Podravine*, 1952., broj 14, str. 2). Valja navesti i da se u doba socijalizma javljaju imena ulica za koja možemo reći da tipično određuju to razdoblje, a istodobno se takva imena ulica i trgova pojavljuju diljem zemlje. Tu navedimo Trg mladosti, koji i danas možemo pronaći na ulicama Koprivnice, zatim Ulica oslobođenja, Ulica žrtava fašizma, Trg bratstva i jedinstva. Spomenimo još kako se 1971. godine ulice imenuju dvije ulice u kojima prepoznamo utjecaj socijalizma. To su Ulica narodnog heroja i Ulica neznalog junaka. U to doba imenuju se i ulice prema datumima pritom nalazimo dvije, Ulicu sedmog studenog i Ulicu petog maja. Datum 7. studenog obilježava događaj kada su partizanske jedinice oslobodile Koprivnicu ustaške okupacije, dok datum 5. maj obilježava tadašnji Dan pobjede, odnosno oslobođenje zemlje.

Zaključno, možemo reći da je socijalistički režim svojedobno u Koprivnici stvorio dominantni narativ kojim se u kolektivno sjećanje pojedinca stavlja naglasak na važnost onog što je učinila Komunistička partija Jugoslavije te na pojedince bili oni poznati političari ili tek lokalne osobe koje su se priključile Narodnooslobodilačkoj borbi. Na ulicama Koprivnice tada su se nalazili i nazivi ulica prema spomenutim datumima kojima se još više naglašavala važnost onog što se zbivalo na te datume i na kraju njihova uloga u kolektivnom sjećanju.

Početkom 90-ih većina ovih imena ulica maknut će se iz javnog prostora jer to više nije ono čega se treba sjećati, što određuje politiku povijesti te će se dogoditi zamah u kojem će dominantni narativ preuzeti samostalnost Hrvatske i Domovinski rat. U smislu imenovanja ulica, tada će se javljati nazivi ulica imenovani prema Koprivničancima, osobama od velike važnosti hrvatske povijesti, ali i niz drugih naziva. Sličnost s prijašnjim režimom je odavanje počasti pojedincima kroz imenovanje ulice njihovim imenom, ali je razlika što je sada naglasak na društvenim postignućima. Ono što želimo reći jest da početkom 90-ih godina na ulice Koprivnice dolaze imena ulica nazvanih prema umjetnicima, sportašima, književnicima i, u manjoj mjeri, političarima.

Početkom 90-ih, kada se mijenjaju nazivi ulica, vraćaju se nazivi ulica koji su i ranije postojali, a koji su u doba socijalizma izmijenjeni. Primjerice, Duga ulica postojala je još od 17. stoljeća, zatim se zvala Ulica Ljudevita Gaja, da bi početkom 90-ih vratila svoje prvotno ime. Tu možemo spomenuti i Zrinski trg, koji je u doba socijalizma nosio ime Trg maršala Tita. Zrinski trg glavni je gradski trg na kojem se nalazi i zgrada vijećnice, a ondje se održavaju brojni događaji.

Spomenut ćemo kako ulice koje su simboličkog značenja i one neutralnog značenja nisu prepreka novoj politici povijesti koja se javlja 90-ih i ti nazivi ostali su do danas. Mijenjaju se imena prema pripadnicima prijašnjeg režima i umjesto njih javljaju se nova imena. Tu ćemo istaknuti zaslužne Koprivničance koji se do tada nisu spominjali na ulicama Koprivnice. Dio njih je djelovao u ranijim razdobljima, odnosno na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Na prijelazu iz 20. u 21. stoljeće te u ostalim narednim godinama 21. stoljeća, javljaju se drugi Koprivničanci u imenima ulica. Razlog tome je to što su bili ili još živi 90-ih ili se nešto kasnije javila potreba za imenovanjem novoformiranih ulica i u skladu s tim je Koprivnica željela imenovati ulicu njihovim imenima. Dakako, spomenut ćemo da postoji nekoliko Koprivničanaca čija imena nose ulice iz prošlih razdoblja. Tu možemo navesti dr. Leandera Brozovića ili pak dr. Tomislava Bardeka. Možemo zaključiti da su njihov rad i važnost prepoznala oba razdoblja i zbog toga nije bilo razloga za preimenovanja tih ulica. Ipak, postoje dvije ulice koje su opstale u Koprivnici unatoč promjene vlasti, odnosno iako su karakteristične za prethodno razdoblje. To su Ulica Omladinska i Trg mladosti. Dok se Trg mladosti nalazi u samom centru grada, Ulica Omladinska nalazi se izvan centra te je riječ o maloj ulici, odnosno odvojku Goričke ulice.

Javljaju se i novi nazivi ulica koji nastaju u skladu s novom političkom situacijom. Tako se početkom 90-ih javlja Trg podravskih heroja, a krajem 90-ih Ulica hrvatskih branitelja. Iako nije vezano uz samu Hrvatsku, Koprivnica dobiva i Ulicu pravednika među narodima. Valja spomenuti da su u doba socijalizma postojali nazivi ulica koji su sadržavali važne datume, a danas to više ne nalazimo. Također, valja naglasiti i da postoji primjer u kojem se Ulica Đure Salaja, pripadnika komunističke partije, preimenovala tek 1998. godine, dok su takvi nazivi ukinuti početkom 90-ih.

Možemo spomenuti da 90-ih važniji postaju zaslužni građani Koprivnice dok se u drugi plan stavljaju političari. Time se želi istaknuti njihova važnost, a preimenovanjem ulica koje nose imena pripadnika komunističke partije želi se naglasiti politička promjena koja je stupila 90-ih godina.

6. Imenovanje institucija

U Koprivnici postoje tri osnovne škole. Osnovna škola Antuna Nemčića Gostovinskog nalazi se u povijesno važnoj zgradi i nosi naziv već ranije istaknutoga građanina Koprivnice. Škola je tijekom vremena mijenjala nazive. Tako je od 1. rujna 1959. godine nosila naziv I. osnovna škola Koprivnica, a 11. studenog 1984. godine mijenja naziv u OŠ Mira Bano. Spomenimo kako je Mira Bano bila partizanka koja je ubijena 1944. godine, što doznajemo iz *Glasa Podravine* (1959., broj 29, str. 2). Kao i brojne druge ulice, tako i škola osamostaljenjem Hrvatske dobiva novo ime. OŠ Mira Bano mijenja naziv u OŠ Antun Nemčić Gostovinski 14. studenog 1991. godine. Odluka o preimenovanju objavljena je u *Službenom glasniku Općine Koprivnica* 31. listopada 1991. godine. Što se tiče same zgrade, kamen temeljac položio je tadašnji gradonačelnik Josip Vargović. Za gradnju škole bila je zadužena tada poznata zagrebačka tvrtka Carnelutti. Škola je dovršena 15. rujna 1908. godine, a potrebno je napomenuti da je to u početku bila zgrada gimnazije. Zbog toga od 25. studenog 1908. godine, škola nosi naziv Kraljevska mala realna gimnazija Koprivnica (<http://www.osang-kc.hr/index.php/home1/povijest-skole/18-povijest-kolske-zgrade>). Sam objekt u prvotnom obliku nastao je 1908. godine.

OŠ Braće Radić, slično kao i OŠ Antun Nemčić Gostovinski, učestalo mijenjala svoje ime. U početku je škola nosila naziv Druga osnovna škola, a 1984. godine mijenja naziv u OŠ „7. studeni 1943.“ Kako navode na stranici škole, na taj datum komunističke vlasti slavile su Dan grada Koprivnice i smatrale ga danom oslobođenja Koprivnice u Drugom svjetskom ratu (<http://os-braca-radic-koprivnica.skole.hr/skola/povijest>). Nakon toga, 30. prosinca 1991. godine donesena je odluka o preimenovanju u OŠ „Braće Radić“. Što se tiče njihove uloge u hrvatskoj povijesti, oni su osnovali Hrvatsku pučku seljačku stranku. U svojoj političkoj karijeri zahtijevali su pravo Hrvata za samoodređenjem, a to ih je dovelo i do brojnih političkih problema. Između grada Koprivnice i braće Radić ne postoji neka posebna povezanost te stoga nije poznata činjenica zašto se Učiteljsko vijeće odlučilo baš za ovaj naziv škole.

Posljednja osnovna škola na području grada Koprivnice osnovana je 1959. godine. Riječ je o Osnovnoj školi Đure Ester, školi koja nosi ime jednog koprivničkog velikana. U sadašnju zgradu škole uselili su 1975. godine. Međutim, moramo zaključiti kako su Nemčić i Ester ostavili duboki trag na stanovnike Koprivnice, ali i koprivničke vlasti, s obzirom na to da su njihova imena zastupljena u imenima ulica i škola te su im postavljene i spomen-ploče.

7. Zaključak

Odraz politike povijesti i političkih vlasti tijekom prošlosti u Koprivnici i danas je vidljivo na temelju onoga što je ostalo u javnom prostoru. O politici povijesti govori i sve ono što se izmijenilo što je osobito vidljivo kod imenovanja ulica i trgova.

Iako se na prvi pogled možda ne čini tako, u Koprivnici u javnom prostoru postoji snažan odraz povijesti i povijesnih zbivanja. U kojoj mjeri je povijest utjecala na oblikovanje prostora vidimo tek na kraju ove analize javnog prostora. U samom uvodu spomenuta je politika povijesti, a sada u zaključku možemo konstatirati kako izgledaju njezini rezultati. Naime, Koprivnica u svom javnom prostoru ima odraz povijesti gotovo svakog stoljeća. Nalazimo, tako, zaštićene građevine iz ranijih razdoblja, kao i pilove vjerskog karaktera. Ipak, što se tiče spomenika, većina ih je posvećena Domovinskom ratu dok iz Drugog svjetskog rata imamo nekoliko među kojima je potrebno istaknuti „Danicu“. Možemo zaključiti kako danas u javnom prostoru Koprivnice nalazimo puno spomenika iz Domovinskog rata i njegova prisutnost u javnom prostoru jača je i važnija od drugih dijelova prošlosti.

U kontekstu ulica i trgova, potrebno je spomenuti kako smo krenuli od hipoteze da se ulice i trгови u većini slučajeva imenuju imenima političara, što nije sasvim točno, odnosno oni se nalaze u manjini. Iznenadujuće, u koprivničkom javnom prostoru u imenima ulica i trgova nalazimo brojne književnike, umjetnike i druge pojedince koji su ostavili traga u Koprivnici, a koji nisu primarno vezani uz politiku. Naravno, i oni su imali svoja politička opredjeljenja. Zaključno, možemo reći da nam početna hipoteza nije bila točna. Osim imenovanja ulica po osobama, tu su i brojni nazivi ulica koji se spominju od samih početaka te oni koji imaju simbolična imena, poput Kolodvorska ulica. Primjer Koprivnice jasno pokazuje kako promjene vlasti i političkih sustava nalaze svoj odraz u imenima ulica i institucija.

Tijekom istraživanja ove teme, pretraživane su i službene stranice Grada Koprivnice, Turističke zajednice Grada Koprivnice i mnoge druge. Iz toga smo uvidjeli da oni na svojim stranicama ističu kulturnu baštinu kojoj pripadaju sakralni objekti, oružana, Gradski park i zapravo svi oni objekti koji su spomenuti u ovom diplomskom radu. Međutim, ne ističe se Spomen-područje „Danica“, koje je itekako važno za povijest Koprivnice. U isto vrijeme, u okviru ulica i trgova nalazimo imena kojima su imenovane ulice, a riječ je o stradalima od ustaškog režima i onih koji su stradali u njihovim logorima. Jedno od mojih istraživačkih pitanja bilo je što je to poželjno isticati, a što ne. Logor „Danica“ danas je spomen-obilježje, ali ne dobiva na pozornosti javnosti kao što dobivaju drugi nekadašnji logori u Hrvatskoj. Prema tome,

možemo zaključiti da isticanje „Danice“ nije „poželjno“ s gledišta stanovnika grada, koji se očito radije sjećaju ljepših vremena. U isto vrijeme imenuju se ulice prema onima koji su stradali u koncentracijskim logorima pa dobivamo dojam, ako se smijemo tako izraziti, da se time želi iskupiti žrtvama.

Što se tiče spomenika, zastupljeni su oni iz Drugog svjetskog rata, Domovinskog rata, kao i brojne spomen-ploče posvećene osobama koje su važne za Koprivnicu. U Koprivnici nalazimo najviše spomenika i spomen-ploča iz Domovinskog rata, ali zanimljivo je da ne zaostaju ni oni iz Drugog svjetskog rata, osobito oni posvećeni partizanima. Osim spomen-ploča i spomenika, nalazimo i biste posvećene Mihovilu Pavleku Miškini, dr. Tomislavu Bardeku i Branku Jambrešiću. Isto tako, vrlo je važno spomenuti nekadašnji logor „Danicu“ koji je danas spomen-područje, no ipak izvan je glavnog narativa „turističke ponude grada“ s obzirom na to da se ne spominje na stranicama institucija kao potencijalno mjesto za turistički obilazak grada.

Nadalje, valja se osvrnuti i na Spomenik poginulim domobranima Koturaške bojne iz Drugog svjetskog rata. Danas se u medijima često zna pisati o spomenicima koji imaju ustaška obilježja. Upravo taj spomenik ima ustaška obilježja, a pitanje koje se postavlja jest znaju li Koprivničanci za postojanje tog spomenika. Važno je, stoga, znati što se sve nalazi u javnom prostoru kako bi se na to moglo reagirati.

Osim spomenika, želimo posebno istaknuti i spomen-ploče, kojih je u Koprivnici podosta. Podižu se zaslužnim osobama koje su imale utjecaj na Koprivnicu, a postoji nekoliko osoba kojima je uz naziv ulice, dodijeljena i spomen-ploča. Tu valja istaknuti Đuru Estera i Josipa Vargovića te bismo prema tome mogli zaključiti da Koprivničanci ne zaboravljaju značajne pojedince, koliko god oni ostatku Hrvatske bili neznani.

Možemo zaključiti da postoje i dijelovi povijesti koji se ne ističu dok se s druge strane ističe kulturna baština koja se ne iskorištava u svom punim potencijalu. Isto tako, politika povijesti bila je očita u imenovanju ulica, premještanju spomenika. Kultura sjećanja navodi nas da su građani svjesni svoje povijesti i svega onoga što se zbivalo, međutim svako ima svoje viđenje. Oni jesu dijelom svjesni što se ovdje zbivalo, međutim ovdje su bile sukobljene različite strane i to dovodi do činjenica da je svatko, prema političkoj strani na kojoj se nalazio, formirao svoje mišljenje. Usporedimo li prisutnost Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata u javnom prostoru, onda je Domovinski rat, prema viđenome, važniji od onog što se događalo krajem prve polovice 20. stoljeća. Dakle, politika povijesti i kulturno sjećanje daje veću važnost ono što je danas dominantni narativ u javnom prostoru, a to je Domovinski rat.

Povijesna baština iskorištena je dijelom u turističkoj ponudi što vidimo u slučaju stvaranja Renesansnog festivala, no postavlja se pitanje koliko su građani Koprivnice svjesni povijesnih zbivanja koji su se događali na prostoru grada Koprivnice. Isto tako, Koprivnica predstavlja dobar primjer toga kako možemo analizirati utjecaj politike povijesti na pojavu, ali i nestanak određenih manifestacija politike povijesti u javnom prostoru i na dominantnu kulturu sjećanja.

U Koprivnici, _____

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Ivana Ivančan (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Povijest u javnom prostoru grada Koprivnice (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Ivana Ivančan
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, Ivana Ivančan (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Povijest u javnom prostoru grada Koprivnice (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Ivana Ivančan
(vlastoručni potpis)

8. Literatura

Knjige:

1. Brozović L., *Grada za povijest Koprivnice*, Koprivnica, 1978.
2. Dr. Feletar D., *Kulturno-povijesni spomenici Općine Koprivnica*, Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, 1992.
3. Feletar D., *Podravina - Općine Koprivnica, Đurđevac, Ludbreg u prošlosti i sadašnjosti*, Koprivnica, 1988.
4. Feletar D., Fischer M i dr., *Koprivnica – grad i spomenici*, Odjel za povijest umjetnosti centra za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 1996.
5. Najbar-Agičić M., *Zla prošlost-Suočavanje s prošlošću koja opterećuje*, Zagreb, 2018.
6. Slukan Altić M., *Povijesni atlas gradova III. Svezak Koprivnica*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Muzej grada Koprivnice, Zagreb, 2003.

Zbornici:

1. Jalšić D., 1995. „Vrijeme velikog poleta, Historicističko-secesijska izgradnja grada“, U: *Koprivnica – izabrane teme* Ur. Feletara D. Gradsko poglavarstvo, Koprivnica, Nakladna kuća „Dr. Feletar“, Varaždin
2. Špoljar M., 2016. „Muzejski kvart u Koprivnici i turistički razvoj“, U: *Podravski zbornik* Ur. Čimin R. Muzej grada Koprivnice, 2016.

Internetski izvori:

1. Pavleš R., Razlozi i uvjeti nastanka Koprivnice i njeno mjesto među srednjovjekovnim urbanim naseljima, 2007., <https://hrcak.srce.hr/78181>, Pristupljeno: 10.7.2019.
2. <https://koprivnica.hr/o-koprivnici/dan-grada-koprivnice/>, Pristupljeno: 17.9.2019.
3. Planić-Lončarić M., Organizacija Koprivnice do 19. stoljeća, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Odjel za povijest umjetnosti, Zagreb, 1984., <https://hrcak.srce.hr/225010>, Pristupljeno: 10.7.2019.
4. Šadek V., Prilozi za povijest Koprivnice i okolice u vrijeme »Podravske republike« (7. XI. 1943. — 9. II. 1944.), Koprivnica 2016., <https://hrcak.srce.hr/174559>, Pristupljeno: 17.9.2019.
5. Kolar-Dimitrijević M., Jedno viđenje povijesti grada Koprivnice od 1901. do 1918. godine, Koprivnica, 2009., <https://hrcak.srce.hr/77745>, Pristupljeno: 10.7.2019.
6. <http://www.historiografija.hr/?p=11969>, Pristupljeno: 14.9.2019.

7. <https://koprivnica.hr/novosti/37461/>, Pristupljeno: 14.9.2019.
8. <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212&kdId=365787560> Pristupljeno: 13.6.2019.
9. <https://www.renesansnifestival.hr/renesansni-festival-2018/> Pristupljeno: 17.8.2019.
10. <https://www.renesansnifestival.hr/musketiri-i-haramije/>, Pristupljeno: 15.9.2019.
11. https://www.prostorno-kkz.hr/images/popis%20memorijalnih%20spomenika%20domovinskog%20rata_2010_bez%20zaglavlja.pdf Pristupljeno: 4.7.2019.
12. <http://www.obkoprivnica.hr/o-bolnici> Pristupljeno: 24.4.2019.
13. <http://zbl.lzmk.hr/?p=2171> Pristupljeno: 29.4.2019.
14. https://bib.irb.hr/datoteka/537651.Podravski_zbornik_2011pdf.pdf Pristupljeno: 26.4.2019.
15. <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/5229/1/Sinagoga%20u%20Koprivnici.pdf> Pristupljeno: 29.4.2019.
16. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=48297> Pristupljeno: 29.4.2019.
17. <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=7435> Pristupljeno: 30.4.2019.
18. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=37306> Pristupljeno: 30.4.2019.
19. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=13856>, Pristupljeno: 24.4.2019.
20. <http://zbl.lzmk.hr/?p=405> Pristupljeno: 29.4.2019.
21. <http://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/e/0e25464053ca58434148ce5020429a7f.pdf> Pristupljeno: 24.4.2019.
22. Sabolović-Krajina D., Književnica Božena Loborec, prilog za biografiju, Koprivnica 2007., <https://hrcak.srce.hr/78151>, Pristupljeno: 24.4.2019.
23. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=22579> Pristupljeno: 13.5.2019.
24. <http://www.muzej-koprivnica.hr/mariska-holoubek-funjak-25-godina-kasnije/> Pristupljeno: 13.5.2019.
25. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=65664> Pristupljeno: 30.4.2019.
26. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=15793> Pristupljeno: 24.4.2019.
27. https://www.koprivnica.hr/user_content/documents/broj_4.pdf Pristupljeno: 24.04.2019.
ili *Glasnik grada Koprivnice*, br. 4, 2011., str. 60
28. <http://www.zzjz-kkz.hr/defaultcont.asp?id=47&n=2&g=1> Pristupljeno: 26.4.19.
29. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=7298> Pristupljeno: 13.5.2019.

30. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=31392> Pristupljeno: 13.5.2019.
31. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=24698> Pristupljeno: 13.5.2019.
32. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=43673> Pristupljeno: 13.5.2019.
33. <http://www.osang-kc.hr/index.php/home1/povijest-skole/18-povijest-kolske-zgrade>
Pristupljeno: 3.6.2019.
34. <http://os-braca-radic-koprivnica.skole.hr/skola/povijest> Pristupljeno: 4.6.2019

Ostali izvori:

1. Službeni glasnici Općine Koprivnice, Arhiv Koprivnica
2. Glasnik grada Koprivnice, br. 3, 2009.
3. Glasnik grada Koprivnice, br. 2, 7. travnja 2005.
4. *Glas Podravine*
5. Koprivnička Podravina na starim razglednicama 2017: 6

9. Popis slika

Slika 3.1. Crkva sv. Antuna Padovanskog

Izvor: <https://sveta-misa.org/image/26032018/152206551746616145826032018015837.jpg>, pristupljeno: 06.09.2019.

Slika 3.2. Gradska vijećnica

Izvor: <https://koprivnica.hr/wp-content/uploads/2013/04/Gradska-vije%C4%87nica-i-Zrinski-trg-4.jpg>, pristupljeno 17.09.2019.

Slika 3.3. Zrinski trg

Izvor: Ivana Ivančan

Slika 3.1.1. Prikaz bedema

Izvor: Ivana Ivančan

Slika 3.1.2. Mušketiri i haramije

Izvor: <https://www.renesansnifestival.hr/wp-content/uploads/2018/07/sv141.jpg>, pristupljeno 17.09.2019.

Slika 3.1.3. Prikaz Renesansnog festivala

Izvor: https://epodravina.hr/wp-content/uploads/2019/08/IB_Renesansni_festival_subota_24082019_08.jpg, pristupljeno 17.09.2019.

Slika 4.1. Spomenik na groblju „Prvi sv. Duhu“

Izvor: Ivana Ivančan

Slika 4.2. Spomenik „Izvidnica“

Izvor: Ivana Ivančan

Slika 4.3. Ploča posvećena Đuri Esteru

Izvor: Ivana Ivančan

Slika 4.4. Spomeniku biciklu u Ulici Antuna Nemčića

Izvor: Ivana Ivančan

Slika 5.3.1. Antun Nemčić

Izvor: http://www.enciklopedija.hr/Ilustracije/HE7_1237.jpg, pristupljeno 06.09.2019.

10. Popis tablica

Tablica 5.2.1. Kategorizacija ulica

Tablica 5.5.1. Raspodjela imena ulica i trgova